

20
37

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ.

Op. II, 37/1960

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1 - 31 Δεκεμβρίου 1969

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) *Χαμηλόν*.....
(ἡ προσφυγὴ ἐν Βαρνίτῃς Κεσσάνῃς Ἀν. Θράκης)
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Σαππῶν*.....

Νομοῦ *Ροδοπῆς*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος.....

Μπαύρας Ζιέρριος... ἐπάγγελμα *Σιδάρατος*.....

Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Χαμηλόν Ν. Ροδοπῆς*.....

Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *33*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Χωνινῶνος Γκαφίνος ἑτῶν 70*.....

γρηκετῆται γνῶσις Δ' Δημοτ, Τόπος Κατρυγῆ Βαρνίτῃς Κεσσάνῃς.....

ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις.....

β) Παναγῆς Κλεάνδρος ἑτῶν 90, γρηκετῆται γνῶσις 8' δημοτ.
τόπος Κατρυγῆ Βαρνίτῃς Κεσσάνῃς.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; *Μιρτζενι, Παλιχωρί, Κρύες*.....

Βρύβες, Παρτζήνεζα, Κούμαρος.....

Ὑπῆρχον αὗται χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ναι. ἐξ. τῶν 45 χωρ. περιοχῶν κτήματα ἐνηλλάσσοντο κατὰ 30. ἀκατάστατα*

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.

Εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ τὰς Κοινότητας, τὴν ἑκτελεστικὴν

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Οχι... Ο. Πατρ. μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων*

διανεμένη τῶν περιουσίᾳ του καὶ τῇ ἀποδοτῇ μέρους
νὰ κτίσῃ καὶ θύμῃ καὶ νὰ νοικοκυρεθῇ.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται συγχρόνως καὶ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ ἀεὶ ἐκτελεστοῦσαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Δεν ἀσχολοῦνται τοιοῦτοι*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δολόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν γεωργίαν εἰς τὴν περιφέρειαν. Ὅπου τὸ ἐργάζονται

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ὁ καθὲς γεωργὸς δὲν ἐκτελεστοῦσε ὅλας τὰς ἐργασίας τὸν καὶ καθ' ὅσον τὴν ἐποχὴν μόνος ἐκτελεστοῦσε ἀπ' ὅπου καὶ μετὰ τὴν οἰκονομικὴν τὸν

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο μόνον τοιοῦτοι (τοιοῦτοι) ὑπόλοιποι

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνδύρεσιν ἐργασίας ; *Δεν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν ἀπὸ τὸ χωριὸν τοὺς ἀφῆλθον μετὰ τὴν παραγωγήν ἀπὸ τοῦ οἴκου*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

Ὅχι

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

..... *δὲν ἐλιπαίνοντο, τὴ χωράφια καθόλου*

..... *ἢ ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον*

..... *δι' ὅσα γούδια χωράφια ἐπαρκοῦσε αὐτῇ*

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *1928 βοιωτικῶς. Ἀπὸ τοῦ 1950 ἐκτετατῶς χωράφια.*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *1911... ἐκρηβιμοποιήθη σιδηροῦν ἄροτρον, τὸ πλῆναι τὸ μέγαλο, 1923 τὸ πλῆναι τὸ μικρό.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐκρηβιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖας κατεσκευάσε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ τοῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *ἔδωκε τὸ μέγαλο πλῆναι, ὅσο καὶ τὸ μικρό.*

ἐκρηβιμοποιεῖται δι' ἐκχωράφια 3 δι' ἄροτρον (βυζαντινὸν ἔδαφος).

τὸ μέγαλο ὅμως πλῆναι 2 δι' ὅπου ἐκρηβιμοποιεῖται τὸ μικρό δὲν ἐκρηβιμοποιεῖται πλέον διὰ τοῦ 1923.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Ἀπὸ τοῦ 1950*

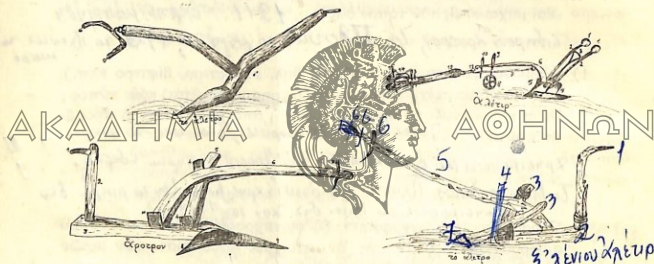
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1928... ἐκρηβιμοποιεῖται τὸ πλῆναι. Μετὰ ἐγίνετο ἐκρηβιμοποιεῖται. Ἀπὸ τοῦ 1952 γίνεται ἐκτετατῶς.*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν) ^{εἶναι ἡ γὰρ τὴν δεξιάν} ^{καὶ ἀριστεράν τῶν σταχυῶν}
 5) Μηχανή ἀλωνισμού ^{ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936}

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

^{ἔντος τοῦ χωρίου ὑπάρχον πολλοί ξωδέξια}
^{χειροὶ οἱ ὅποιοι τὰ κατεκυνῶσαν. Εἰδικοὶ δεκνίζαι}
^{διὰ τὸν σκοπὸν ἐστὶν οὗ ὑπάρχον.}

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ... ^{χειροῦλι}	6. ^{Τζιντάβλες}	11.
2. ... ^{Κουντοῦρ}	7. ^{γυνί}	12.
3. ... ^{αὐτιά}	8.	13.
4. ... ^{βλάθ}	9.	14.
5. ... ^{βταβαρ}	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων), καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦσαν ἢ εἰς τὴν εἰκονιζόμενα
πρωτέρω

Πλουκουρῖνι
λενίου Πλουκι

ὕνι νὰ τὸ
διδρῖνι ο.
Πλουκι, τὸ ἐν χρήσει

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

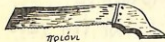
ὡς ἡ εἰκονιζομένη πρῶτερω

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

ὡς ἡ πρῶτη ἐκ ξύλου

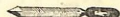
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.)
Σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, καρφαρίδα, ξυλοφάει, ρουνι.
Ζυμλάρι

πριόνι

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφάει (αρνάρι)

Ζυμλάρι

8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ, ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Βόες καὶ Βουβάλαι ...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ἢ ἓν τοῦτε ἐχρησιμοποιοῦντο δύο ζῶα.

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με' δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

Ὁ Ζυγός εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖος. Δὲν ὑπάρξε
ἐξελίξις ἐν τῷ ζυγῷ. εἶναι μὲν μορφαὶ τοῦ εἰσωνιζόμενου

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζέυλια κλπ.). Παλαιότερον ἦσαν καὶ σήμερα εἶναι ἐν ἑαυτοῖς οἱ

ἐξωνιζόμενοι: 1-Ζυγός, 2-Καουζούρι, 3-Ζεῦλες
4-Παυρίδες, 5-Μιγούλες, 6-Ἰντικτές (3-Μιγούλες)

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Ζεῦλες (ἐν σιδήρῳ)

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Ὁ κρίκος ἔχει πρὸς εἰς διαμέτρους:
μήκος = 1,50 μ. πλάτος καὶ 1 μ.
πλάτος = 0,05 - 0,10 μ.

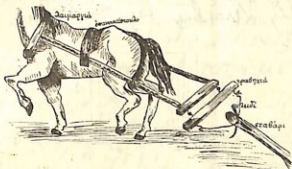
Ὁ κρίκος ἐν γούρῳ

ἔχει διαμέτρους πρὸς εἰς
μήκος = 1,50 μ. πλάτος καὶ 1 μ.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ; Δὲν γίνεται δι' ἐνὸς ζῶου

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; δι' ἐνὸς ζῶου

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Παλαιότερ. ὡς νυν. ὁ ἄνδρας
Παλαιότερον καὶ σήμερον

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Ἡ Περιγραφή (ἀπομνημονεύματα ἐξ τῆς ἐρωτήσεως 1 καὶ
2 τῆς παρούσης σελίδος) γίνεται ἐξ ἰδιαίτερον εὐρύτου ἐπισκευαζόμενου

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

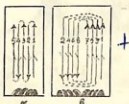
Με δύο σχοινία τα ἄκρα τῶν ὁποίων προσδέονται εἰς ἓνα
μὲν καὶ τὰ κέρατα τῶν ζῶων, 2ος ἑτέρον δὲ εἰς τὸν αὐτὸν
τοῦ ἄροτρον. - — 7 —

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..... *ὡς κυρτὸν καὶ τὸ ὀρθὸν β'*

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἢ λ. σπορὰς, ἢ σποριὰς, ὑτάμιες, σιασπές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; *ἔγινετο καὶ πρῶτον μετὰ τὸν σταυρὸν*

..... *μετὰ τὸν σταυρὸν*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριὰ) ; μετὰ γυλακιάν ;

..... *Ναί, μετὰ κίον, λυχνίαν*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ;

..... *ὅπου ὑπάρχει τοιαύτη συνήθεια*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί ; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..... *α) βαθιὰς, χροῦδας, συνήθως μετὰ χεῖρας ἢ ξύρου ἔδρα*

..... *β) Πρῶτον ὀργώμεται μετὰ ξύρινο καὶ μετὰ*

..... *τὰ πρῶτα γίνονται μετὰ διδουρὸν Πλούκι*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *καὶς πρὶν Μάϊον γονίου γίνονται τὰ κορυφὸν Ἀντάζης ἀπὸ 3. καὶ ὀργώματα βοτάνης. Ἡ ὁποῖα τὸ ζυδαμὸν γίνονται μετὰ ῥαχο ὀργῆς.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *κατὰ Μάϊον γονίου γίνονται βοτάνες, κρίνοι, τὰ Κορυφὸν Ἀντάζης, μετὰ Πλούσια καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ τὸ φθινόπωρον, Οὐδὲν ἔχον. Ἀρτὸν ἀναρῶν τὸ βροχῶν, ἐπέρχονται μετὰ ἀλέτριον ἀπὸ τῆς. τὸ δὲ ὅτι ὀργῆς ἐλγέει δυνάμει.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀποκρίθητε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἐν ἐξέλευσιν κηπευτικῶν πρὶν ὀλίγον ἐν τὸν κήπον τὸν ὁμοῦ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαισιν, διὰ νὰ σπερῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

2-3 ἔτη

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Παλαιοτέρων τὸ Δ' ὅσον (διδάμι). Σήμερον τὸ γενεὴς δηλ. τὸ εὐνίδες δοχεῖο ἔχον

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

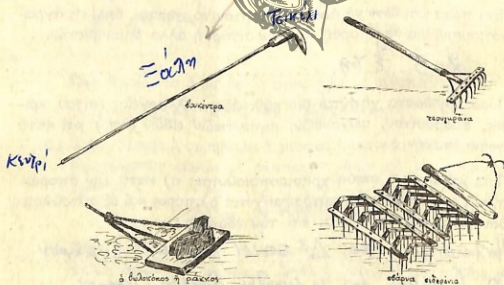
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Τὸ μαθαίνει τὸ...*
Προσκιῶν γίνεται μετὰ τὴν "Ξαλή". Μία μεγάλη βέργη ἢ ὅποια
εἶς ἐν ἄκρῳ φέρει κεντρὶ ἐνῷ εἰς ἄλλο εἰσθροῦν ἐξέρχεται...
εὐχέως ὁρᾷς γινῆς τὸ "Τσίκελε", αἷ ἡ κοινὴ εἰς ὁρᾷς

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Ναὶ γίνεται μετὰ τὴν Ξβόρεα

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδας, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

Διὰ τὸν ἄκρον αὐτὸν δὲν ὑπάρχει εἰδικὰ ὄργανα
ἀλλὰ καὶ δὲν συνήθιστον καὶ μακρὸν τὸ ἐν αὐτῷ ἐργεῖται

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατέ τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Τοιαῦτα ἔργα εἶναι ἡν. α) Τὸ Τσάπι (ὁ ἐπιμορφόμενος Κωσμάς)
β) Ἡ Τσάπα (ὡς ζευγὴς ἐμμοιρῆται) καὶ τὸ Δικέλι
χρησιμοποιούμενον κυρίως διὰ τὸ σκάψιστον τῆς ἀμειβρίας

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἰδίου τοῦ, ἂν κέντρωνε τὰ βόδια διὰ τὴν βοσκὴν
ἢ ἐλέγχετο "Χαίναγῆς", ἂν περὶ τὴν ἐδερενέ, ἰδίως ὅταν ἦσαν ἀνιχνεύοντες
ἐπὶ τῆς ἀμειβρίας ἐπὶ τὸν ζυγόν, λέγοντες

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Ὁ ἴδιος ἀνιχνεύωντες, Προϊμὸς καὶ ὁ ἴδιος
τὰ χωράφια τοῦ Μπαρβάνου, τοῦ ἴδιου ἡν.
ἰόντες

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σπύρον, τριφύλλι κ.ά.

ἂν ὑπῆρχε ἰδιαιτέρως Προϊμὸς καὶ Χρυσὶ
τὰ χωράφια καὶ ἐπὶ τὴν Προϊμὸν καὶ Χρυσὶ

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῖς (βραγιῖς) καὶ ἄλλως.

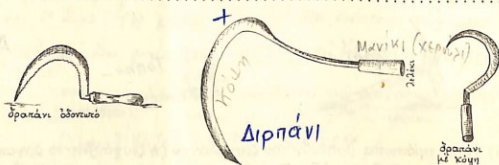
ἂν ἐπὶ τὴν Πρασιῖς, Πολλὰ ἔχοντες.
ὅτις Μπαρβάνος (κῆπος) ἐφύττων ἐπὶ λόφους ποῦ ἔνοιον
εἰς κῆρον καλλιερῆτον ὅπως καὶ ἐπὶ τὴν δικὴν μετὰ ο, 50 μ. -

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργα εἶναι θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἔργα εἶναι ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
Με Διρπάνι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

20

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χορτὰ (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

Κόσσα διὰ τὸ θερίζει
 χιβάδιον

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ὀμαλή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

χειρολαβή (ἦτο) περιεβόλλιμο διὰ ξύλον
ξύλινον ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ ἐννοεῖται τὸ σῆμα αὐτοῦ

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... Οἱ μῦθοι Κυρίου γ.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν πῶν ζώων (τῆς ράβης κλπ.) Ἡ ἐνυκρίωσις ἔτι τοῦ ἐκείνου ἐν χερί, διὰ τὴν ροβὴν (τὸ ρόδι ὅπου ἔστιν) καὶ τοῦ ρεβιθίου, τὴν φασκὴν καὶ τὸ γαδούρι

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... Ἐν ὕψος 0,20 μ. ...
Ἡ βίωσις κοπτεται 0,30 0,40 διὰ τὴν μύνην δεικνύται.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμίδες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... τα δράγματα, οἱ ἀμαλίδες, οἱ χεριές.
τα χερόβολα τα ἐποθετοῦν οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἐπὶ τοῦ δερματοῦ πού ἔστιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

... τοποθετοῦνται 3-4 μαζί χερόβολα μετὰ τὰ κεφαλαὶ τῶν σταχύων πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν
Αὗτα δύνανται ἀρκεῖν καὶ ἀποτεροῦν ἕνα δερμάτι.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

*Ἐδίδετο καὶ δίδεται μετὰ τὴν δημοσίαν
προϊμῶν τὰς ἡμέρας Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή.*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

*Ναι, ... Γράφονται εἰς ἰδιώτερον
βύλλο χιτέον.*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράφω λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ὅπου ὑπάρχει τελευτὰ θερισμοῦ καὶ ἀρχὴν χιτείου. Συνιστῶν ὅμως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ καὶ μετὰ τὰς ἑξαήμερας οἱ καρὲς καὶ γιλόφονες νοικοκυρεὲς πλέκουν ἓνα χτένι με διπλῆτά δαχτυλά. Τὸ χτένι αὐτὸ χρησιμοποιοῦνται ὡς διακοσμητικὸν τοῦ σπιτιοῦ καὶ εἶναι ἑνδεχόμενον νοικοκυροῦντος τὸ κρεμῶν κοντὰ εἰς τὸν μαδρεπτή, εἰς τὸ τοῖχο καὶ τὸ δικτυοῦν μέχρι τοῦ ἐπομένου θιψισμοῦ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

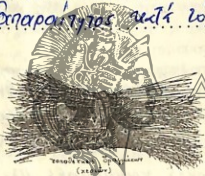
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Ὁ δέσιμον ἐγίνετο ἀμέσως
μετὰ τὸν θερισμὸν τῶν σταχύων.*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δέσιμο τῶν σταχυῶν ἐγένετο χιέως. Ὁ δέσιμος ἐποδεῖται 3-4 χειρόβηλα ἑπὶ ἄνω ἐκ τῶν δεματικῶ καὶ τῇ βοήθειᾳ τῆς Παναμαριᾶς ἐδένε. Τὸ δέσιμο ἐγένετο μὲ βράχια διτρήμια τα ὅποια συντρεφόμενα κατὰλληλα ἀνέτελαν τὸν δεματικὸν ἢ χοίσις τῆς Παναμαριᾶς ἔγιντο ἀπαραίτητος κατὰ τὸν δέσιμον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;.....

Λυγμέντρονιζοντο εἰς ὠρισμένον μέρος καὶ ἐποθετοῦντο διαυροῦδα ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου δια τὴν ἀποτέρεσιν τὰ Ντουκουρζούμια. Ἐπὶ τῶν Ντουκουρζούμια ἀντιγείτο ἀπὸ 13 (δεκατρεῖς) ἢ 17 δεμάτια (δεκαεπτά)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

ἀπὸ τὸ 1922

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Ἐκχίεται χειρική διμοχένιος συνίων
παίταται δια τῆ ἀκίμας τῶν. τὸ φύτευμα γίνεται
μετὰ τῆ τέτλη Μαρτίου ἐς γάμοις καὶ 2-3 κόνοισι

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

τὸ βγάλισιμο τῆς πατάτας γίνεται
μὲ μικρὰ βελαντινὰ διότι τὰ χωράτια
ἐς τὰ ὁποῖα φυτεύεται ἡ πατάτα εἶναι ἀρκούντες ἀρρηγνύμενοι
καὶ ὑποζυγισματικοί.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ βρώσις τῆς διατροφῆς τῶν ζώων μὲ ξηρὰ χόρτα
(τριφύλλι, βίκος, Ρι. 6605) ἐπευρύνθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1954
μὲ συνίωθον.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Καὶς τὸ 1970 Μάϊον μὲ κόσσαν (68/12)

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας). Διὰ τῶν Σιρηνῶν ἑκρηγίσηται το
τὸ ἐπόμενον ἔργον. Τὸ διωρὰν διὰ τὸ καὶ
καὶ τὸ καί.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μοις ἔτελενε ὁ δερικὸς τὰ
 δεμάτια μετεφέροντο μετὰ αἵματι εἰς ἀλώνι.
 τὸ ἀλώνι βρισκεται ἐν αὐτῷ τοῦ
 σπιτιοῦ ἢ ἐν κοντίνῳ χωράφι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σφαρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Τα δεμάτια

μυέροντο ἐν ἀλώνι (ἐν ἀλῶνι ἀλλ' ὄχι ἐν ἀλῶνι), καὶ
 ἐν ἑστιαχῶν θεμωνίᾳ (θεμωνιά). Ἡ θεμωνία παύεται
 τὸ ἔργον κίνου. τὰ δεμάτια μετὰ οἱ ἑστιαχῶν ἀπ' ἑξῆς.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκάνειν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα
 ἐγένετο πάντοτε ἐν ἀλώνι. Ἀλώνι ὑπῆρχε
 ἀνεκάνειν ἐν Βυρνίτῳ.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Παλαιότερον, ἐν Βυρνίτῳ, κατασκευάζετο ἐν

Κύρῳ, ἐν τῇ Περὶ τὸ Κεφάλαιον, κατασκευάζετο μετὰ
 ἐν τῷ ἐτος 1952 ἔξω τοῦ χωρίου καὶ ἐν Αποδίαδιν
 1400-500 μ. ἐν τῇ θέσει, Κίς Κάρια, Μνημεῖα, Γραμμὴ

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..... *Ανήκει πάντοτε ἐν μίαν οἰκογένειαν*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀπὸ τοῦ προσήκου ἡλικίας (ἐξ ὅσων) ἕως τὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἐχρησιμοποιοῦτο πάντοτε χιματάλωνο

Ἐπεὶ τὸ πρῶτον κατεσκευάσθη τὸ ἐπιμαχέτευμα

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστον ἔτος, πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἄλῳνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

*Ἡ ἐπισκευὴ γίνεται καθ' ὅν τρόπον
γίνεται καὶ ἡ πρώτη κατεσκευὴ μετὰ
διεξορὰ οὐ χρειάζεται ὁμοιωτέρας κόπης*

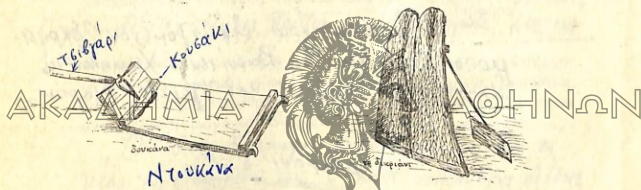
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλῳνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*Ἡ Προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιου γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν
δευτέραν - Τετάρτη - Πέμπτην. Ὁχι ὠρισμένην ὥραν.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλῳνίστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

τες και σχετικῶς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τρύτων;

Τὸ ἀλωνιστικὸν ἐν Βαρνίτῃ ἐκινετο μόνον διὰ μηχανικῶν μέδων με Ντουκάνες. Ἡ Ντουκάνια κατασκευάζεται ἀπὸ δύο χονδρὰς ἐπιμήκης σανίδες καλῶς προσηρμοσμένες μετὰ τὴν ὡς τῇ ἐκινούμενῃ ἀνωτέρω. Ζῆν καὶ ὡς ἐπίσης τῆς ὡς τῇ ὠπλισμένη με κοπτερές "τακτικαὶ κοπτερές". Κατεσκευάζοντο ὡς τῇ (Γραβούνα) Γκραμπουνα ἡ ὁποία ἔπαιχε 5-6 χιλομέτρων. .
Λογὴν δικιέσεως 1,75 x 0,70 x 0,05 μ

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τῇ ἐπομένῃ. ; Ἀπὸ... το...

ἡλιαურές 4-5 ὥρα πρωινῆ μεχρι τῆς 8^{ης} μ.μ.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

τὸ κατωτέρω ἐκονιζόμενον ἔχρησι-
μοποιεῖτο εἰς τὴν Βαρνίτζαν - Χαμηλὸν ὑς
ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον καὶ ἔχρηστο «δικράνι»

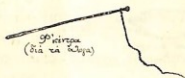

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα, ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; ... Μὲ... το... δικράνι ο. γεωργὸς γυρίζῃ...
τὸ «Χαρμάνι», δηλ. τὰ στάχυν καὶ ὑς καλαμιές, γὰρ
τὰ κοποῦν καλῶς. τὸ γυρίσμα γίνεται 3-4 φορές...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ἦτο ἐν χρήσει καὶ εἶναι ἀκόμη διὰ τὴν ὁδήγησιν
τῶν ζῶων ἢ... φ' κέντρα ὑς ἀκριβῶς, ἢ εἰσάγοντα
μὲν (67.23) μῆκος 2.3 μέτρα. Κατεσκευάσθη ἀπὸ
τὸν ἴδιον τὸν Γεωργό

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν τὰ ἀπλώματα ὡς ἠνομαζοντο «βρώμεις ἢ χαρμανία».
Μόνο μία ἐτρώειν τὴν ἡμέραν ἄλωνίζον

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα),
οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες προτοῦ λιχνισθοῦν λεγόιντο λαμενί

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλῷα : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες) οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ αἰλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς βοσκόμενος ἀπὸ δὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς του. Ὁ καθὲρ νοικοκύρης θιέειτε ὅσα γὰ ἀλωνίσματα ἐργάζεσθαι καὶ πάντοτε βόδια (2) γὰ τὸ ἀλωνίσμα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ἐπὶ οὐδενίᾳ μόνον καὶ δὲν ἢ παραμυθίᾳ αὐτῶν διὰ περὶωρισμένην ὑπῆρχε ὁ ἱσθὸς τοῦ ἐτοιμηθέντος μετὰ τὴν ^{ἐκκλινία} ~~ἐκκλινία~~ ^{κόπανο} ~~κόπανο~~.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ἐκ κλινίας ἔιναι τὸ ἔνα ἀπὸ τῆς κατὰ κορυφῇ ξύλου ποῦ ὑπάρχον ἐπὶ λμάξῃ. Μποροῦσε δὲ μὲν ὁ κόπανος, νὰ εἴναι καὶ οἰοδύοτε ^{κυλινδρικοί} ξύλο — 23 — 2 μέτρων καὶ διὰ τῶν 0,10 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεταί), χρήσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Ἐγένετο ἐξ ἡν. αὐλῶν*.....
διὰ τὰ ρεβίθια, ἡν. φακῶν, τὰ κοκκία τὸ ἡδούρι.....

κοπανὸς ἐστρωτός

ξύλο καμειντό διὰ τὸ κρεῖντα
 μικρὸν ἀπὸ συμπεριανῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ στὰ, δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; ... *Ἐγένετο μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς*
οἰκογενείας... ἀργωθῆς, ἢ ἀνεξέρεται προηγουμένης,
Ἐγένετο μόνον ἐπὶ ὀρεσίῳ περιωρισμένῳ παραγωγῇ
ἢ ἂν εἶχαν μέγαλην παραγωγὴν ἢ ἀλγώνιον.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἐποθεῖων τὰ δαρία πάνω θε μα παρια
Κουβέρτα υἱ' ἐν βωχεῖα τί "βουμποῦσαν κοπάνην.
Μία ἢ δύο τὸ πορὺ σφώσσει τὴν ἡμέρα ἔσφρων
ὁπότε τερεῖνέ καὶ ἡ ἔργασί τους

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντογισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ὡς πρὸς μαραινέ τὰ παιδία κι οὐ' δέρου τὰ κουρίτια
κι βρουγυμένους ἄλωντ' μαραιν' τοῦ πνέμενου

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα, αὐτοῦ.

Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες λέγονται λακνί καὶ σωρεῖνται
μὲ τὸ τριβέλι πρὸς λίχνισμα

Τριβέλι

Γκιούρ' (ἐξέλιου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Πρὸ τοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο... *ἀπὸ ἀρχῆς ὅταν ἴαν...*

*λινὴν... ἐν τῷ χονδρῷ γίνεται μετὰ τριμῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ
μετὰ 4^{ου} λένιον... φκίαρ (ὄρα 65:25)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶν (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

καὶ ὁ χονδρῶν καὶ ἡ γυναῖκα

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*εἶναι καὶ "κότβαλα", γὰρ νὰ ἀποχωρίζῃ καὶ
ἀποφλοιωθῇ ὁ καρπὸς γίνεται καὶ δεύτερον ἀλῶνισμα
ἐν καὶ τῷ πρῶτῳ... διὰ δύο βόδια δύρον τὴν Ντουκάνα
περιγέρου καὶ κυριμῶν*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

τὸ δεύτερο αὐτὸ κλωνίσμα, τὸ κλωνίσμα τῶν
κοτσάλων, γυνιδίται μόνον ἐπὶ τοῦ (δημητριακῆς)
βιτου. καὶ τῆς κριθῆς

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Ἐκβρα καὶ προσευθίκα μὲ ρυθμικὰ καὶ ἀρχὴν μὲ φρουκταί (βάρβαροι)
ἀποκακρύνει τις ξένες ὕες. Κατόπιν μὲ τὸ κόσκινον ἢ
μὲ τὸ Δριμόνι, λίγο μετὰυτὸ, ξεχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τῶν ἄχυρων.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

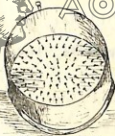
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

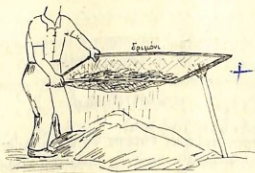
Κόσκινον
(δερμάτινον)

κόσκινον παλιὸν δερμάτινον

κόστρος ἢ ἀριλόγος

Δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μετὰ τὸ λιχνίσμα ἀποκομθεὶ τὸ δριμυνίσμα
 μὲ τὸ κορυμνίσμα. Ὁ καρπὸς ἐξαρτῶν καὶ
 τὸν διαμπερὴ χρόνον ἐδίδουν δέξιν τὴν ὁποῖαν ἔχει
 τὸ δριμύνι καὶ τὸ κινεῖ ἐν σάκῳ. Ἐκείν δὲ ἄλλος
 ρίπτει ἐν σάκῳ καὶ τὸ ἄνοιξι γ' ὅταν τελικέ (βλ. 28).

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ;
 Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν
 εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι),
 ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

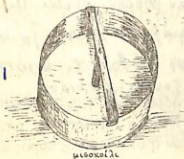
Ὅταν πάλιν ἐκχωρῶν ὁ καρπὸς ἀπὸ τ' ἄχυρα
 βληθῇ εἰς τὸν σωρόν μετὰ τὰς ἑκταρίας. Στὸ τέλος
 ἐμπηγνύεται καὶ τὰς ἑκταρίας εἰς τὸν σωρό καὶ περιέ-
 νουν τὸν "ζουμπάδ", ἀμαυοῦν καὶ τὸ μετόψου.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἄλωνα· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνα; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξίν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. καταπέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ο. Στυμπαίου-δωκεῖται*
ἤρκετο διὸ ἄλωνι καὶ ἐμμερῶδε τὸ σίταρι με τὸ θρόικι
τὸ ὁποῖον χωροῦσε 12,5 ὀκάδες. Ἐν συνεχείᾳ ἔπαυρε
τὰ δέματα (τὸ λούρ τωκ.)

Σθρόικι

μυσοκαλὲ

κούλλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Τὸ Παπαδιατικό καὶ τὸ Φαλακτικό
κατεβαλλτο ἤρκετον. Οἱ ἐνδοκροφόμενοι πρηνῶς
ἐκ τοῦ τὸ σίτου

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ἐν ἀποθήκῃ ἐγγείῳ ὅς ἀμφορικ
ἐκ ὁποῖα καὶ ἐκέρχον χρῆσιμοποιούνην, ἢ ἐν δυν
υπὲρχειν χύμικρι μέσα ὅς ἐκε δαμάτιο τοῦ λυτιοῦ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρώνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ :

- Η διαλογή, το τράβηγμα, του θόρου γίνεται μετέγιν

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν, καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

... 1^η ... Μαρτίου

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

..... λέγεται "Μάρτης",

β'. 1) Ποῖαι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;.....

..... τὴν ἀνάπτουν οἱ μεγάλοι. Πατέρ, μήτηρ ἀλλὰ ἐν ὑπερῶν, καὶ οἱ κόπες.

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν, "Αὐ ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους;.....

..... το μέλη τῆς οἰκογενείας συλλέγουν μέσ' ἀπὸ τῆς ἀγῆτος
"Λχυρά, Πέλεκουδία, Πουρνάρια, δίκτορα σκουπίδια, κοπρίες Προσκυῶν
ἀλλὰ πού θάβουν πολὺν κίνδυνον ἐξαιτίας αὐτῶν.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... ἡ ἀπέντυσις ἐξοστῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑσθία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

..... ἡ ἀπέντυσις 67 68 33 καὶ 34

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

..... Καθὼς ἀνέβαινε μαῦρος πυκνὸς καπνὸς παρὰ
τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τοῦ Μάρτη - τῆς φωτιάς τῆς Πρωτομαρτίας -
Οἱ ὄμοι οἱ νέοι, τὰ πρὶν καὶ πρὶν τῆς φωτιάς
φώναζοντες ὡς ὅτι "Γιῶντα", καὶ "Κι' ἀπὸ χρόνου",

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... Ἰλνὴν τοῦν ἀντικειμένων τοῦν ἑνέρεα
οὐδὲ ἄλλο Δηλ. ἄχουα, Πιγμοῦδι, Κονλεξί
διαφορὰ ἐκονοῖδι Δελ. ὑπέρχει ἄλλο ἐνέρεα

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὅχι

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ἐν 1^ῃ Μαρτίῳ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ οἱ Βαρνιτωῦντες ἔκω
ἐν ἐνέρεα ν' ἀναβῶν φωτιάς μέσα εἰς αἰλὲς
τοῦν οἱ νεοὶ οἱ νοκοκυρεῖ καὶ
οἱ νυκοκυρεῖσι διαφορὰ ὑπὸν
ρα, Πιγμοῦδι, Πουρνάρι, Λαμαῖα καὶ τὰ ἑδινὰ φωτιά
ἔπρεπε νὰ ἀνάβουν τὸ "Μάρτη", καὶ τὰ κέφουν
τοῦν φύλλους καὶ τοῦν κοριούς. Νὰ κέφουν τὸν "Μάρτη",
γὰ νὰ μὴ τοῦν κέψη (μαυρίσῃ) ὁ κεντερός ἡγιος.

Τὸ ἄναμμα τοῦ Μάρτη γινώσκον πορὺ ἐνωρὶς, πρὶν
ἐν ὃ ἡλιος ἐν ἀγούρα. Ἀπῆρχε καὶ "ξυθιέρειον",
δηλ. ἀμύλλοι. Οἱ οἰμογενεῖς ξυθιρίζουνταν = ἀμύλλοι.
ἔκω πορὺ θὰ πρωτανίψη τὸ "Μάρτη". Καὶ κατὰ
ὃ μαῦρος καπνὸς πυκνὸς ἀνέβαινε πρὸς τὸν οὐρανὸν
ὅταν τὰ μέλη τῆς οἰμογενείας πηδοῦσαν τὴν φωτιά
πολλὰς φορές γὰ τὸ καλὸ τῆς χρονιάς καὶ τὴν ὑγίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Β: ΕΚΠΕΔ. ΣΤ: ΓΕΛ Α ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ
ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΧΑΜΗΛΟΥ

*Αριθ. Πρωτ.

11

20

Προς

Τὸν κ. Ἐπιδευτήν Ἀποστολῆς
Εὐπαιδευέως Β' Περὶ Κομοτινῆς

Εἰς Κομοτηνὴν

УПОВОЛН

Λογογραφική Λειτουργία
(Ερωτηματολόγια - Πληροφορίες)

Եր Խաչաթյան Կ 29.1.1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

λαμβάνω τὴν ὑμῶν τὴ
 ὑπόταξιν ὑμῶν συνεκκλήσεις
 ἔντυπον ἐρωσηματολόγιον διὰ
 ψυχρὰ ἐφαλκί, τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν,
 δευτέρως συνεκπληρωμένου ἐς καὶ
 βύλλαν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἑταιρίας
 ἀποστέλλομενον εἰς τὸ χωρίον Βαρύταιας
 ἐκδομένην ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τῆς
 Παιδαγωγικῆς διὰ τὰ καθ' ἑμᾶς.

Εὐπειθέτατος

Кеңес

ΛΠΘΥΡΓΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ.

Πιδοῦσαν αἰσώμῃ τὸ Μάρτυ, τῇ φωτιά, γὰρ τί μὴν ἔχον
τὸ μαρτυρὶ ψύλλους καὶ κοριοὺς. Δὲν ἔπρεπε ναένενα
ἐπὶ νά δασκάλῳ. Ἔλα ἔπρεπε ν' ἀνάψω κατ' τῇ φωτιά.

Τὸ ἔθιμο τοῦτο διατηρήθη καὶ ἕως τῆς νύκτας Πατρὶδος τὸ
Χαλιδό ἀπὸ τῆς Ἑματικῆς τῶν (1922 Οὐνὼριος) μέχρι
καὶ τοῦ ἔτους 1958. ἄμερον γίνεταί μόνον ἀπὸ 2-3 οἰκογένειες.

Ἐν τῷ μετὰ τὴν παραμονὴν Πρωτομαρτίᾳ (28-29 φεβρουαρίου)
Οἱ κοπέλλες κυρίως αἱ καὶ τὰ παιδιὰ δηλ. ἀπὸ 2 ἔτι
μέχρι 25 ἡ καὶ πρὶς τοῦτον ἔχον ἐλπίδες, «ἔβαλαν Μάρτυ».

Οἱ Μάρτυς, αὐτὸς ἀπελευθερὶ ἀπὸ ἑνὸς πολυχώρου ἐπιμενέου ὁμοῦ
με ἑπιμενέου τὸ Κόμιντο καὶ τὸ ἄσπρο χρώμα. Αὐτὸν τὸν
Μάρτυ τὸ κρεμοῦσαν εἰς τὸν λίκνόν του ἢ τὸν ἔδεκν ἐν κρημνῷ
τοῦ χερσὶ ἢ εἰς τὸν μεσαῖον δέντρον. Μ' αὐτὸ τὸ Μάρτυ, δὲ
προφυλάσσον ἀπὸ τὸν ἀπὸ τοῦ καύου ἡλιο τοῦ Μαρτίου καὶ
τοῦ Καλοκαιρίου καὶ αὐτὸ τὸ ἔχον δὲ εἶχε μαρμαί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

Ὅταν πλεον ἔφευγε ὁ Μάρτυς (ἐν-Μάρτυς) οἱ κοπέλλες τὸν
Πιδοῦσαν τὸν Μάρτυ, «τὸν ἄσπρον» τὸ χιόνιν καὶ τὸ λεῖμα καὶ
τὰ ἕως γέρη τὴν προῖκα τους. Τὰ παιδιὰ τὸ ἔκαζαν ρίχνον-
τας τὸ μέσα εἰς τὸν κρημνὸν τοῦ καὶ συγχρόνως ἐφώνον
«Νάμαι ἄσπρος ἢ ἄσπρος δάν (δὴν) τὸ χιόνι καὶ Κόμιντος ἢ
Κόμιντο δάν τῇ φωτιά»

ἄμερον ἐλπίδες οἰκογένειες διατηροῦν τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ἔνα ἄλλο εἶδος φωτιάς ἀναβαν ἐν Βαρνίτῳ
Κεββάνης. Ἀνατολίῳ Ὁρῶν δὲν ἐνέδωκεν ἑλπίδες τῶν
ἡμῶν «Νταζάι», ἄνδρες καὶ φοβοῦσαν μαζὶα τὰ
ἡμέρα. Κυρίως ἡναιετο ἡ φωτιά ἡ ὁποία ἐφώνετο
κατωτέρω γὰρ τὸ «Νταζάι», ἀλλὰ καὶ γὰρ καὶ
ἄλλῃ ἐφώνετο τῇ ἡμῶν ἐπιφώνετο νάναβεται καὶ
τὸ ἔθιμον τοῦτο ἔρνε γὰρ τελεωγαία γὰρ εἰς τὸ

Χωρίον πρὸ κατωμένων γήμερον πρὶ τοῦ 1924.

Ἐμπούσαν τρία ξύλα φωντοκουῖας ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ δύο ἦσαν μῆκους ἐνὸς περίπου μέτρου. εἰς τὸ ἕνα ἄκρον τῶν τῶ ἐπάνω ἔφερον μίαν ὀπνίαν. Ἐμπηκναι τὰ δύο αὐτὰ ξύλα μέσα εἰς ἕδαφος, ἢ πύσσας, ἐν βάθος 20-25 μ καὶ ἀποστάσιν 0,60 μ - 0,70 μ μεταξύ τῶν. Διὰ μέσου τῶν ὀπνῶν δὲ, περνοῦσαν ἕνα ὀριζόντιον πελεγμημένον ξύλον, τὸ ἀδράχτι, ἐπίσης αὐτὸ ξύλον φωντοκουῖας. Τὸ ἀδράχτι αὐτὸ ἔφερε ἕνα βραχίονα ^{ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ} τὰ αἰσὰ τοῦ ὁποίου εὐρίσκειντο ἐκαστέρωθεν αὐτοῦ.

Δύο καίσιμοι τοῦ χωρίου με' διαφορετικὰ ὀνόματα, με' ὀνόματα πρὸς ἃ ἦσαν μοναδικὰ εἰς τὸ χωρίον, π.χ. Μαρτίνης ὁ ἑνὴς καὶ Κλεάνδης ὁ ἄλλος ἔπαιναν ἑαυτοὺς τὸ ἕκτον ἄκρον τοῦ βραχίονος καὶ τὸ ἄκρον συνεχῶς ἐναλλάξ μετὰ ἄλλου ὁ ἑνὶς πρὸς τὴν ἀκρὴν τοῦ ἄλλου καὶ μετὰ ὁ ἄλλος.

Ὁ ὀριζόντιος ἄξων, τὸ ἀδράχτι, λόγῳ τῆς συνεχοῦς καὶ ^{παρὰ τὴν ἀκρὴν τοῦ βραχίονος} ἀκροῦ τοῦ ἐπὶ τῷ ὁποίῳ τῶν κατακορυφῶν πύσσων, ἀναβέβηκε καὶ ἐκείνῳ τὸ ξύλον τῆς φωντοκουῖας εἶναι εὐφραδὲς κακίαν ἐγένετο μετὰ φωτιάς πρὸς ἑαυτὴν καὶ κάρβονα.

Τὸ ἄναμμα τῆς φωτιάς προκηγγελλέτο καὶ ὅσοι οἱ ενδιαφερόμενοι κτηνοτρόφοι ἐγγύρουν τὸ μέρος ὅπου καὶ συνεμύνονταν τὰ ποίμνια τῶν ἑαυτῶν νομοκίρης ἔρχοντο εἰς κάρβονο βυθίζοντες εἰς χεῖρ τοῦ καὶ ἔγραψε μετὰ τὸ κάρβονο τὸ σημεῖον τοῦ βλαβεροῦ πᾶν ὑπὸ τῷ φωτί.

Ἔτσι ὅταν τὰ ποίμνια ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὸ σημεῖον τοῦ βλαβεροῦ εἰς τὴν ριχὴν τοῦ νὰ πᾶν εἰς τὸν κῆδον,

Μπούγα Στεργίου
Διδασκάλου. -

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Βαρνίτσας - Κεεβάνης - Ανατολικής Θράκης -
Χαμηλόν - Ν. Ροδόνης

(Σπορά - Θεριόμος - Αλωνιόμος - Ξετύβιαι Πυραί.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Δεκέμβριος 1969. -

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τὸν μῆνα Οὐνίωριον 1922, μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καὶ οἱ πρόσφυγες κατέβησαν ἑντὸς τοῦ μετ' αὐτῶν ἡδύνητο καὶ χέρον μετ' αὐτῶν καὶ δέβανον τὸν Ἑβρὸν ποταμὸν διὰ τὴν ἑμπορευματοδότην Δυτικῶς αὐτοῦ, μίαν συντροφίαν οἰκογενεῶν τῶν ἀποτιζομένων ἀπὸ 25 περίπου ἄτοκα οἰκογενειαρχῶν, πρόσφυγες ἑμποδίστατο καὶ οἱ προηγουμένως ἐξεδόσαντες εἰς τὸ χωρίον Χαμηλὸν τῆς ἐπαρχίας Σαππῶν τοῦ Ν. Ροδόης.

Οἱ οἰκογενεῖαι αὗται προέρχοντο ἀπὸ τὸ χωρὶ Βαρνίτσα ὠσεὶ 18 χιλ. νοτίως τῆς Πόλεως Κεσσάνης τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Ἑβροῦ (Ἰστ. Πέχρας).

Εἰς τὸ Χαμηλὸν ἐμπορευματοδότην καὶ ἄλλοι πρόσφυγες καὶ τὴν ἡδὴν ἐρχομὴν προερχόμενοι ἐκ τῆς Σαππῶν ἡ Πέτρα-Σαράντα διωγνομένων καὶ ἡ Σκοπέλος τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Σταθμὸν τὸ χωρίον Χαμηλὸν ἀρτίζει περὶ 100 καὶ ἔχον οἰκογενεῖας χριστιανικὰς καὶ πρὸς 350 κατ' οἰκούς.

Ἡ παρούσα μελέτη καὶ αἱ ἐν αὐτῇ ἀναγερόμεναι πληροφορίες καὶ ἔδωκα ἀναγερόμεναι εἰς τὴν γῆν τῶν κατόικων τῆς Βαρνίτσας-Κεσσάνης καὶ ταῦτα ἦσαν μέχρι τῆς ἐμπορευματοδότης τῆς Χαμηλῆς Πατρὶδος. Τὴν γῆν τὴν, οἱ πρόσφυγες τῆς Βαρνίτσας συνέχισαν ἐν μένῳ κυρίῳ ἀντιστοιχίαν καὶ ἐκ τῆς νέας τῶν Πατρίδος τὸ Χαμηλὸν, πλὴν ὅμως συνεχῶς ἀπομακρύνοντα ἀπὸ τὰ γράμματα ἔδωκα τῆς Πατρὶδος ἐποχῆς.

Βαρνίτσα Κεσσάνης Ἀνατ. Θράκης

Ἡ Βαρνίτσα ἠρῶμεν περὶ τὰς 60 οἰκογενεῖας χριστιανικὰς καὶ ἦτο κυκλόμενὴ μῆλον ἐπὶ ὄρεινῳ τοποθεσίᾳ. Τὰ ὄρη ἦσαν μικρὰ ὕψους διεσπασμένα ὅμως μετὰ πυκνὰ δάση πεύκων, (τῶμα ὅμως καὶ ἑλάνων) Πουρναριῶν καὶ ὀρνῶν. Ἡ πόρις Κεσσάνη ἀπέχετο περίπου 18 χιλόμετρα καὶ διὰ τὴν μεταβῆναι καὶ εἰς τὴν περὶ τὴν Βαρνίτσαν

Ευφορον κοράδα διαρρεομένη από χείμαρον ο οποίος πηγάει από
τὴν Πέριοχὴν τοῦ Μαζζάρων, πρὸς Ἀνατολὰς.

Τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος ἐπιδράσκει κατὰ τέτοιον τρόπον
ὥστε οἱ κάτοικοι τῆς Βαρνίτης νὰ ἀσχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν
Κτηνοτροφίαν τῶν μικρῶν ζώων (πρόβατα γίδες) καὶ τὴν γεωργίαν
καὶ ἐν παρελθόντι καὶ τὴν ἀβελιδοποιίαν. Ἡ γεωργία ἀπαιτοῦσε
ἐργὸ καὶ ἐπιμερὲς καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον οἱ νέοι οὐκ ἐξελίττω-
ντο ἀλλὰ ἔμεινον ἐπὶ τὸν ὅσον τοῦ. Στὴν τὸν ἴδιον λόγον
ἡ Βαρνίτα ἐπὶ ἑθνομικῆς κυριαρχίας 1920-1922 ὑποτάσσεται
(μόνο ἐπὶ δικίᾳ) Ἀββετοχώρι.

Στὴ Βαρνίτα ἔσπερνον ^{ἀμπελουργία} ἐτάρι (ζαρίκπαβακ=κομινόνσκα
μαυραῖον) Καπουλτζῆ, κριθῆ, βρώμη, βουβάλι καὶ ἐν τῷ
ὄσπρῳ: λαδοῦρι, ρεβύδια, κομπό φαγι καὶ ρόβι (τὸ ρόβι
λίγιστον) γὰρ ἐπὶ τῶν ζώων ἡ παραγωγή τοῦ ὄσπρου ἐστὶν περὶ τοιαύτην.

Για τοὺς Βαρνιτῶτες οὐκ ἔστιν ἐμπορικὴ ἀξία **ἔχον**
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΔΙΟΝΟΝ**
ἀλλὰ ἀποτοκίμα **ἔστι**: τὸ Κούσιον, καὶ τὸ Τζαρεντῆ=Παζαρ.

Τὸ Κούσιον, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἐστὶν ὁ ὁδὸς τὸ ἐτάρι, ἔσπερνεται
καὶ μὲν φιδονάριον ἐπάνω ἐν προτομασκίνο (ὄργυρον) χαράζει
ῥεθιζέτο καὶ τὴν τῆς δυνάμει καὶ ἀμυνέτο ἐπὶ ἀγῶνι καὶ
ἐν τῷ ὁποῦ ἀμυνέτο καὶ τὴν ἀρὰς ἀμυνέτο. Πάντως ὁ ὁδὸς
των (ἐάν τοὺς νότους τοῦ Κεχρίου) δυσκολεῖται ἐξελίττειται ἀπὸ τὴν ἀρὰς
τῶν κῆλων του. Ἐξὸς κατὰ τὸ ἀμυνέτο προμαρτοὺς καὶ μὲν
"φιδονάριον" ἐπὶ ἀμυνέτο. Ἡ ἔλκεσις τοῦ ὁποῦ καὶ ἡ τῆς
ἦσαν μεγάλη καὶ δι' αὐτὸ ἱκανοποιεῖ τοὺς κερκερτζῆς.
Ἐπιδείκνεται ἀπὸ 1-2 χρυσῆς λίρες καὶ 2 ὀνῶ.

Βορείως τοῦ χωρίου Βαρνίτα Κεσσόγης, ὑπάρχει μὲν κοινὴ
τῶν ὁποῦν διέκτειρε ἕνας μικρὸς ποταμὸς ἦτο τὸ Μιρτζέν,
ἡ Πέριοχὴ αὐτῆς ἦτο ἰδιωτικῆς ἐνοικίᾳ διὰ τὴν μαζζάρων
τοῦ ζιζρενιού=Παζαρ. Ἡ γεωργία τῆς μὲ τὴν ἀρὰς
(Κόρπος ἐστὶν) ὅσον ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἡ ἀρὰς ἐν ἀλλήλοισι καὶ τὴν

ἀποσπασθέντες ὅθεν ἦσαν κατέλκυσεν διὰ τῶσαν καρχήρυξεν
ἀλλ' ὡρίσιν ὅτις διὰ τῆς καρχήρυξεν τοῦ διερξικοῦ.

Μέ τις πρώτας βροχάς του φθινοπώρου ευαφρύνετο ο
 Γούρος, ανεκρινύετο κέ ολίγη βλάστη η χώρα καί εσθάνετο
 ότι πετύχαι τάνω τό δρυμνα.

Ἐπροσημύοντο τὰ χωρία με μεσημβρινή θύνη. Οἱ αὐραεῖς
ἔβινοντο ἐξ Ανατολῆς πρὸς Δυσκὰς καὶ ὄχι αἰεὶ Βορρᾶν πρὸς
Νότον. Ἐβινοντο ἄραιαί. Ὁ ὁπὸρος πῆζοντας εἰς
αὐραεῖς προφυλάσσεται αἰεὶ τὸ Κρῖν καὶ τὴν Παιωνίαν, ἐνῶ
ὁ ψωμόνος ἡλίου καὶ ὁ μέτριος αἰὲρ ἀπὸ τῆς ἀλγύου
τῶν κρατῶν ἐν γῇ καὶ ὅπου τὴν ἀφύειν τοῦ Χειμῶνος

Τὴν ἀνοίξιν ἡ πύρρα, Μερμέν, τῆς Βερνίκας, ἐπακουσία-
των ὄντων ἀγρίου παραδείσου. Ἐλθὼν, ἀβρα, κίτρινα πορφυρὰ
τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σιγρεκίου (ἀνδρῶν) ἐσκόρπισον τὴν ἐνώδιν τοὺς
ἐν τὸν ἀέρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Το γυμνάσιο βρίσκεται επί των τοίχων όπου λειτουργούσε
δραστηριότητα και έντονη δραστηριότητα. Αρχιτέκτονα δα Παναγιώτη
στον χώρο που πριν από χρόνια ήταν φερρική και μαθη-
τική.

Ὡς καὶ προηγουμένη ἀνεξάρτη οἱ ἰσχυροὶ τῆς Περσίας
πλήν τῆς κυρίας ἑρπείδος τῶν (Κινεσιφορία μικρῶν ζῴων καὶ ψευδινή)
ἡχοῦντο καὶ μετὰ τὴν ἀβεβαιοποίησιν. Παρὰ τὸ χαλεπὸν ὑπῆρχε
μὴ πρὸς ὅπου ὑπῆρχον Πολλοὶ ἀβεβαιοῦντες. Ὅταν ἐκτελείων
τῆς ψευδινῆς τῶν ἑρπείδων ~~ἐκτελείων~~ ἕνα ἕνα κακίον
καὶ παρῆγον 500. 1000 ὁμοίας ἀβεβείων. ἢ ἀβεβείων
μικρότερο ὅτιν πρόχιν τῆς Κεβάνης καὶ πολὺ ἐπαιὶς ἐξ
Καλλιπόλιν.

Τὸ γεγονός αὐτὸ διὰ τὴν ἀσασχολίαν, ἢ ἰσχυρὰ, τοῦ
κατοῦντος μετὰ τὴν ἀποστολὴν ἐκτελεσθῆναι εἰς τὸ γεγονός,
νὰ καὶ μεταβαίνειν εἰς ἄλλα κτλ δι' ἐργασίαν ὡς συνέβαινε με

άλλας περιοχάς.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ.

Εἰς τὴν Βαρνίτσαν δὲν ὑπάρχον ὑπάρχοντα κτήματα διακρί-
νουμενὰ καὶ ἄλλα διὰ βοσίων ποιμνίων. Ἦθουναντο τὰ μὲν
τὰ βοσίων ὅπουδήποτε ἂν φύσιν δὲν ἔσται ἐπαρκὲς τὰ
κτῆματα. Κυρίως ὅμως εἰ ὁρνεύει καὶ δασμοὶ περιοχῇ
Προωρίζοντο διὰ βοσίων ποιμνίων (Κούρκος Πηλιδόπουλος
Παριοχὴν, Κρύες ἄλλοις) καὶ αἱ πεδινὰ διὰ κτηνολογίας,
ὡς ἔστι τὸ Μιρζίνι.

Τὰ κτήματα ἀνήκον εἰς τοὺς κατοικοῦντας τὴν Βαρνίτσαν
τὴν κοινότητα καὶ τὴν ἐκκλησίαν. Τὰ κτήματα τὰ
εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀνήκοντα, ἔμενον διακρίνουμεν καὶ
ἐξιδίδοντο ἐν ἐνοικίᾳ, ἢ λοκώτοις ἐξ τῶν κτηνοκόμων.

Οὕτω ἡ ἐκκλησία εἶχε ἕνα βαρὺν ἔσοδον.

Ὁ πατὴρ μετὰ τὸν γάμον τὴν τέκνην τὴν εἶδε εἰς ἕν
ἐκαστὸν τῶν αὐτῶν ἕνα μέρος τῆς κληρονομίας τῆς μητρὸς
καὶ τὸν ἐβόησε, τὸ ἄρρεθ, εἰς τὴν πλῆρην ἀποστασίαν
τοῦ (τοῦ ἐκτετὸς γένι, τοῦ ἐκτετὸς γένι, πρὸς τὴν πλῆρην ἀποστασίαν
καὶ ὅσον τοῦ ἐκτετὸς γένι διανομῆς αὐτοῦ δυνατότης.

Οἱ πατέρες ἀποχρῶνται μὲν τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν
γεωργίαν. Δὲν ὑπάρχον ἐντὸς τοῦ χωρίου ἄλλοι μὲν διαφορετικῶς
ἐπαγγελματικῶς. Οἱ ἴδιοι παρήγαγον καὶ ἀββεῖον ὅταν ἔτε-
λιναν τὰς γεωργικὰς τῶν ἐργασίας. Ἡ ἐργασία αὐτῶν ἔστι
καὶ ἐνθάδε καὶ προσδοκῶν. Εἰς ἀποστασίαν ἀ. κτηνοτροφίας
ὑπάρχει ὁ Κούρκος Πηλιδόπουλος καὶ πολλοὶς κούρκοις καὶ
πολλὰς ἀββεῖοντες, διόκοντο εἰς, συνενεργούντο
ἢ ἀββεῖοντες, ἐτοιμαζοῦν τὸ κτήνι καὶ ἀπὸ ἐκείνου
ἐπὶ μίαν νύκτα, τὴν ἐπομένην ἢ ἀββεῖον (ὁ ἀββεῖος)
ἔστι πτεροφόρος ἢ μετὰ εἰς Κεβάν ἔμενον μὲν ἀπὸ
ἢ ἐργασία αὐτῶν διενεργᾶται τοὺς νέους ἐξ τοῦ χω-

ρίον καὶ δὴ μετέβησαν δι' ἐνέδρεον ἐργασίας ὅτε ἐποχιαῶς.
Ὅτε ὅμως καὶ ἐδέχοντο ἐποχιαῶς (θέρος-ἀγώνισμα)
γένους. Ὁ κῶδε νοικοκύρης διευθετοῦσε τὰς ἐργασίας
τον μόνος, ἐδωρεῖτο ὑπομνητικὸν καὶ ἑνδεκάς δυμυρίας
ἢ χρησιμοποιοῦσας, ἐπὶ πληρωτῇ ἔργετι.

Μόνον εἰς τὰ πρῶτά τῶν οἱ πλουσιώτεροι ἔχρη-
σιμοποιοῦν τοῦ πτωχοτέρου καὶ ποιήναι.

Ἡ ἀναγὰ τῶν τελευταίων ἐγένετο καὶ εἰς εἶδος καὶ εἰς χροῖα.
Ἀλλὰ καὶ κτήματα (Τσιγρίκι) δὴ ὑπάρχον ἐν τῇ περιοχῇ
καὶ δὴ ὑπῆρχε συνήθειαν νὰ μετακλίνον ἐξ ἀποκεκεκρυ-
μένων κτημάτων (Τσιγρίκι) δι' ἐργασίαν. Ἡ ὁ κατέβηκε
τοῖς ἔστανε,

Ἀπομάκρυνται χημικὰ ἐκρησιμωσιγῶσαν εἰς τὴν νῆαν Πα-
τρίδα Χαμηλὸν δοκιμαστικῶς κατὰ τὸ ἔτος 1928. Ἀλλὰ ἐπὶ τότε
δὴ συνέχισεν ἡ χρησιμοποίησις τῶν Μόνον ἀπὸ τοῦ ἔτος
1928 ἐπὶ τὴν νῆαν Χαμηλὸν καὶ τὴν νῆαν Χαμηλὸν
ἱπποδρόμων. Εἰς τὴν Πατρίδα τὴν Βαρνίτσα, ἡ λίαν εὖ
τῶν χρόνῳ ἐγένετο καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Κοπρίνης, τῶν γυναικῶν.

Προετα, τὸ πρῶτον εὐδυνῶν ἄρσενον ἔκρησιμωσιγῶσαι εἰς
τὴν Βαρνίτσαν περὶ τὸ 1911. ἦτο τὸ ἑδωρεῖον Πλούκι τὸ
μεγάλον Γερμανικῆς μάλλον Προεδρεύσας. Πλὴν τῶν ἄλλων
ἐξαρτημάτων ἔφερε καὶ δύο τροχοὶς οἱ ὅποιοι τὸ ὑπεβοῦσαν
νὰ εὐρίσκει εὐκολίαν ὑπὸ δύο ἡ τεσσάρων ἢ καὶ περιβοότερων
Γερμανικῶν (4-8-10 βοδιῶν). Ὅχι 6ε. 3 Πρόδεδον ἐμῆχιον κράτος.

τὸ μέγαλον ἑδωρεῖον Πλούκι, ἔκρησιμωσιγῶσαι μέχοι
τοῦ ἔτους 1923 ὀπιογενετικῶς ἀπ' ὅρους, ὅποτε μετὰ
τὴν ἐμῆσιγῶσιν τῶν καλοῦσων ἀπὸ τῆς Βαρνίτσας ἐξ τῶ
χωρίου Χαμηλὸν (δυτῶριος 1922), τὸ κράτος ἔχοι 46ε ἐξ
ἑνα ἑναστὸν Πρόδεδον ἑνα μικρὸν ἑδωρεῖον Πλούκι.
Οὕτω τὸ μέγαλον ἦρχισε ν' ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὸν ἐπίτον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ

και περί το 1930 εφελίπεν γευτελώς. (δια το μικρό
Πλούσιον ορα βελ. 3 πρόσδετον χάρσιν του ερωτηματολογίου)

Το σιδερένιον Πλούσιον είναι ακόμη εν χρήσει. Χρησιμοποιείται
διά ευημερά εδίστη και δι' ευχερωώσεις.

Το Πρώτον τρακτέρ που εχρησιμοποιήθη εις το χωρίον
Χαμηλόν. Ν. Ροδόνης περί το 1950 ~~ήτο~~ ανήκειν εις τον γεωργι-
κόν συνεταιρισμόν του χωρίου. Ενωρίζετον, από του 1936,
περιήρχοντο το χωρίον ένα τρακτέρ ιδιωτικά, κυρίως εξ
Αλεξανδρουπόλεως, εποχιακώς και ὄργανον ὀλίγα βάρη.

Κατά το 1952 το χωρίον απέλυθεν καί τιν πρώτων
εργαστηρίων μηχανῶν, τῶν ὀδοντῶν Παπαδόπουλου.

Από τοῦ ἐτους 1936 ἤρχοντο διάφοροι ιδιωτικῶν εργα-
στηρίων μηχανῶν καί ἀλώνων τῶν ὁστικῶν, καί γεωργικῶν
τοῦ χωρίου. Το 1963 το χωρίον ἀπέλυθε τιν πρώτων
εργαστηρίων μηχανῶν τοῦ Κ. Τρυφανίδη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΕΤΕΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Το "ξένιον Πλούσιον" (δια ερωτηματολόγιον βελ. 4 πρόσδετον χάρσιν)

Το ξένιον Πλούσιον είναι μεγάλο, με δύο τροχοὺς καί
βύρεται εἰς 2-3 μέτρα βοδινῶν. Φέρει "σιδερένιον γόνι",
καί πρό αὐτοῦ τιν "Τσερέενα". Ἡ Τσερέενα είναι
ὡς μάχαιρα ἣ ὁποῖα κυλάειν τὸ ἔδαφος, τὸ χωρίζει
γὰρ τὰ ἔκτονα τὸ βαθύ κύμα τῶν γόνιων.

Διὰ αὐτὴν γόνιον πού ἐκτείνεται εχρησιμοποιεῖτο καὶ ἕνας
καὶ ὁστικός.

Ἡ ὁποῖον εχρησιμοποιεῖτο
διὰ τιν ἐνδεσφιν τοῦ ἐνός μετὰ τοῦ ὄργου γόνιου (βελ. 4 βελ.)

Με τὸ ὅστρο αὐτὸ ἔκαμον καὶ "Κουροὺν ἡτοῖα",
ὄργα καὶ κατὰ μέγεθος Μάιον-Πόιντον καὶ ὅποια ἔμελλε
να χρησιμοποιεῖται διὰ ὁποῖον δίδον ληφειμῶν (λινέρι) ἢ ἄλλων.

Διὰ ὁποῖον ἦτο καί αἶνον ἐν χρήσει τὸ "Αλέτιον",

τὸ ξένιον.

ὅρα βελ. 4 ερωτηματολόγιον

Οὕτω γήμερον είναι ἐν κρήνῃ δύο ἄροτρα: α) τὸ εὐδερμένιον τὸ πλύνει τὸ μισρὸ (ἀρχ.) δι' ἐννερεώσεως καὶ θυμῶν ἑδάγγυ καὶ β) τὸ ἐξένειον Ἀχέιρ δι' ἀντέρωκα καὶ ἑλμοις ἑδάγγυ.

Ἀροῦντα τὰ ξύλινα ἔργαργία κυρίως τὰ ἄροτρα κατεσκευά-
σαντο ἀπὸ μεριστῶν ἐνωδεύσιον γυμνοῦς τοῦ χωρίου.

Τὸ νῦν διὰ τὸ ἐξένειον Ἀχέιρ εἶναι διάφορον ἀπὸ
τοῦ εὐδερμένιον Πλουτοῦ. Ἡ ἐπαγγελία ἦτο πάντοτε ἐξέγγυ.

Διὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ἀλεγεινῶν οἱ γυμνοὶ ἐχρησιμο-
ποιοῦν τὰ ἐξῆς ἔργαργία (βλ. δ. ἐρωτηματολογίον).

Τὸ πρίον, τὴν χρίδα, τὴν καρφαρίδα - μικρότερον ἀπὸ τὴν
ὀνήθην χρίδα - τὸ ρουνί διὰ τὸ ἀνένισμα, τὸ θυετήρι-
τον ξυλοσκή, τὸ λυλέρ.

Στὴ Βαρνίτσα, μέχρι τοῦ 1922, γήμερον εἶς λαμπρὸν διὰ τὸ
ἄροτρο, παντὸς εἴδους ἄροτρον, γυμνοῦ βόδια καὶ ὀπάνας
βουβαλῆα. Τ' ἄροτρα τὰ χρυσοκομοῦσιν διὰ "μπινέκια", δηλ.
μὲν ἀπὸ μαλακῆς καὶ ὀπάνας.

Ο ὀγρός εἶναι ἕνας τύπος αἵ οἱ εἰκονιζόμενος εἰς
τὴν βίβλιν 6 τοῦ ἐρωτηματολογίου. Ο χρυσοκομοῦσιν ὅλας
ὀγρός γὰρ τὸ ἐξένειον Ἀχέιρ εἶναι ὀλίγον τι μεγαλύτερος τοῦ
χρυσικομοῦσιν εἰς τὸ βουδῶκαζο καὶ τὸ εὐδερμένιον Πλουτοῦ.

Κύρια ἔργαργία καὶ μέγα αὐτοῦ εἶναι: Ο ὀγρός, τὸ κατῶ-
γύγι, οἱ μισογύγιες (α) καὶ οἱ ζεύγες. τὰ θυετήρια ἐξ' ὧν ἐξήλθοντα
οἱ λαμοὶ τῶν βουδῶν λέγονται "λαμπαργίες" (βλ. 6 ἐρωτηματολογίον) καὶ
ὁ ὀδῆκος πύρος ἐξ τὸ μέσον Ἰντεντέες.

Εἰς τὸ μέγαλον ὀγρόν τοῦ ἑνὸς ἐξένειον ἀλεγεινῶν χρυσοκο-
μοῦσιν καὶ τὸ "Κοῖς", εἶναι ἕνα θούρι μῆκους 12 μέτρα
καὶ πλάτους ἐξ 0,10 μ. πρὸ ὁποῖον περιβρίγγεται ὅταν Ἰντεντέ
τοῦ ὀγροῦ ἢ τὴν ἐξνταῖθρα τοῦ ἀλεγεινῶν.

Τὸ ὄργανον καὶ ἡ ἐπορά
Ὁργάνη πάντοτε ὁ ἄνθρωπος δουλοῦμενος ἀπὸ τὸν υἱὸν του

Ο γυμναστής διὰ τὸ καθάρισμα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ εἰς ἡρώδης
ριβίδια καὶ δι' ἄλλα ὑλικά τε ὅποια μαζεύει τὸ ὑπὸ χρεωτισμοῦ
τῆς Ξαλῆς (ὅρα 10 ἐρωτηματολόγιον). Ἡ Ξαλῆς εἶναι βάρη 2.3 μ.
φέρουσα ἐξ τῶν ἐν ἄκρον τῆς κεντρὶ διὰ τοῦ ὁποῖον κυτρώναται
τῆς ψυχῆς καὶ περικταῖν καὶ ἐξ τὸ ἄλλο ἐν αἰσθητῶν
ἐξάρτημα σχήματος ὁδοῦς γυνίς τὸ Τομελί, Με το
Τομελί καθάρισμα καὶ τὸ γυνί.

Όταν ἄνθρωπος νὰ σπάσῃ μερῶς βοήθειας τοῦ ἀνθρώπου
ἢ διὰ τὴν συμπεριφορὰν τῆς ὑποστάσεως τῶν χωρῶν οἱ γυμνα
ἐκβάλλει τὸ χωρὶς. Τὸ σχῆμα καὶ ἡ περιγραφή τῆς
Λόγους δίδονται ἐξ τῶν πρόσθεν χάρτων τῶν ἐγκαταθέντων εἰς
τῆς βερίδας 10 (βυνημένους καὶ ἐνὶ δὲ)

Διὰ τὸ σκαφισμὸν τοῦ κήπου καὶ δι' ἄλλας οἰκισμαῖς ἐρχοῖς
ἦσαν ἐν χερσὶ τῶ ἐπὶ τῆς ἐργασίας. Καθὼς, τὰτα
διεπὶ λυσιγιστῆρι. Τὸ ἐπὶ τῆς ἐργασίας ὄνομα τοῦ καθ' ἑἑ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ Τὸ διὰ τῆς ἐργασίας ὄνομα τοῦ καθ' ἑἑ

Διὰ τῆς ἐργασίας τῆς ἀσκήσεως 67. Η βυνημένους πρόσθεν
χάρτη.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

Εργασία ἀσκήσεως. Δύο κυρίαρχα ἦσαν τὸ ἐργασίᾳ ἀσκήσεως

α) Τὸ Διεπὶ καὶ ἡ Παχμαρία
Τὸ Διεπὶ (ὅρα 67, 12 ἐρωτηματολόγιον) αὐτοεργεῖται αὐτοῦ
τὸ "Χιρὸν" καὶ τῆς "Κόψης". Τὸ χιρὸν εἶναι
ἐξόνιον καὶ ἡ κόψη εἶναι ὁμαλὴ, δὲ γέρη δόντια.

Ἡ Παχμαρία εἶναι εἶδος ἐξόνιον γυνίου ἔχον 3 ὁδὸς
δόντια διὰ τὴν τὴν δόντια (μικρὰς παρὰ τοὺς μέγας) καὶ ἐξ-
ρετο ἐξ τὸ ἀριστερὸν χέρι. Με αὐτῶν βυνηματοῦντο τὴ δόντια
ἐξ τῆς καὶ με τὸ χέρι διὰ τοῦ ὁποῖον βυνηματοῦντο τὸ
Διεπὶ καὶ ἐκδοῦντο.

Εἰς τὸν ἀσκήσεως μεμβάνον ἀνα τὰ μέλη τῆς οἰκονομίας

αὐτὸ ἀπετίχεν ἑνδοξιν διὰ καὶ τοῦ χρόνου δὲ διεπίστυον
καὶ δέχθηκε μαχὴ ἑξοδικῶς. Ἄν ὅμως ἐξέφειτο ~~καὶ~~ ἡ κόρη
τοῦ δισημανίου πρὸς τὸν δισημανίον ἐσημάνει τοῦτο οὕτως τοῦ
χρόνου δὲ δὲ διεπίστυον.

ΑΛΟΛΙΞΜΟΣ

Ευθύς ως τελεείνε ο θερσιμός τὰ δερμάτια μεταφέροντο στο
ἀπὸν τὸ ὅποιον ἦταν πρὸς κοντὴ ἐκ τὰς σιμῶν του, (αὐτὴ)
ἐκποδοιοῦντο τὸ ἐν ᾧ τοῦ ἄλλου καὶ ἐκποδοιοῦν τὰς θυμῶντες.
Οἱ θυμῶντες εἶχαν ὅχιον κύνου μὲ δὴμιον βάσαν, ἀπὸ
4-8 μέτρα καὶ ὕψος 4-6 μέτρα. αἱ βῶντες ἐκποδοιοῦντο
πρὸς τὰ μέτρα καὶ οἱ παρῶντες πρὸς τὰ ἔξω.

τὸ ἄλγος ἐπέθηκε δουρασίαν εἰς μέν οὐκ ὀφείλουσαν
 ὡς ἀνατρεῖν χιτῶνα, τὸ ἄλγος ὥρῳτο μέγα βίην
 αὐτῇ δ' ἐπὶ χιτῶνι βίην αὐτῇ. ἡλικίῃ γένητο τὸ
 πληγέστερον πρὸς τὴν οὐρανὸν χιτῶνι. Χρόνον βιήδων 200-500
 ἔτη.

AKAΔHMA

ΑΘΗΝΩΝ

Κατ' αρχήν ξύνεται τὸ ὕδατος μέτεσσα, κλύονται τὰ
χόρτα καὶ ὀπορίζονται. Περύεται μέθερσον νερό εἰς
ὅπου "χορίζε", τὸ ὄρνι. Μιγάρεται ξένο χῶμα, πυρῶδες
καὶ ἐναποτίθεται μέσα στό ὄρνι. Μόλις αὐσορροπῇ τὸ νερό
τρίβεται παρῶς μέ τὸ Γρινεάλι γιὰ νὰ ἴσοπεδωθῇ. Τέλος
βιδώνεται μέ παχύ στρώμα ἄχρου καὶ κυλινδρίζεται δι' ἐνός
κυλίνδρου. Με τὸ κυλινδρῶμα τὸ φιλό ἄχρου πύχρμιον
κολλᾷ γιὰ παρὰστρωμα καὶ κρένται γούς πύρους ἐνῶ τὸ
Χονδρό ἄχρου βαρύνεται μέ τὸ Γρινεάλι (σμοῖμα ἀπὸ χόρτα).

4) Όταν το δάνειο στερήσεται είναι πλέον ένομιμον.

Ἡ ἴδια ἔραστα γίνεται καὶ θεός. Τό ἔραστο καί
ἡ προσδοκία τοῦ κρητοῦ γίνεται καὶ τὰς ἐξῆς.

Gift Swiper, Teller and Prisoner.

Πολύ νωρίς το πρωί, ενώ ετοιμάζε, γίνεται βόρρα το βράδυ.

610 το δ' αὖτις. ἕνα ἀνέχετο ἐπὶ τὴν θυμιά καὶ
 μέ τ' οὐρανὸν ἔρειπε κατὰ τὰ δάκρυα. Οἱ ἄλλοι ἔπαινον
 τὸ δέμας ἔνοβον τὸ δειματικό καὶ τὸ διδυορπίον
 (ὀχλίστικας) μέσα δι' ἄνιν.

Τὸ ἀγώνισμα ἐγένετο πάντα με Ντουμάνες δύο
 διὰ χονδρὰ ἐπιμήκεις λυίδες προβαρφομέναι πατηγῆς καὶ
 γέρονθεν ἐπὶ τὴν κάτω ἐωσθενεὶ των "εἰς Τσακμακοῦσιν",
 ὀκτωτέρης Πύρας, ἀποτέλλον τὴν Ντουμάν, τὸ κατ' ἐξοχὴν
 Ἀγνιστικὸν ἔργαζον. Ντουμάνες οἱ Βερνιτσιώτες (ἐπὶ τὴν
 Χαλκιδιώτες) δὲν παρτενέωσαν μόνοι. Τὰς ἡγούσαν διὰ
 αὐτὰς αὐτὸ τὸ πλησιέστερον χωρίον Γκραμπόνα (Γκραμπόνα)

Ἡ Ντουμάν ἐβύριτο - συνδεμένη με τὸ γόπον δι' αὐτὸ τοῦτο
 αὐτὸ βόδια.

Ἄλλα ἀσφαλείτητα ἔργαζον ἐπὶ τὸ ἄνιν ἔσαν.

Τὸ βινυλὶ δι' τὸ γόπον τὴν ἀσφάλειαν, ὁ παλαιός
 τὸ βινυλὶ τὸ ἐξέμελλε, τὸ ἐξέμελλε δι' τὰ γόπον

τὸ γόπον ἐγένετο κατ' ἐξοχὴν με τὸ βινυλὶ, ἀργόζον
 ὅπως ἐγένετο καὶ με τὸ γόπον ἐξέμελλε

Λίχνισμα. Οἱ ἀγνισμένοι ἐπὶ τὴν καὶ κλημῖες
 ὅταν πλέον ἔσαν ἔτοιμοι πρὸς λίχνισμα ἔλε-
 γοντο Λαμνί. Τὸ γκνί γοῖον συνεκινεῖται εἰς
 ἐν θυμῶν τοῦ ἀγνιστοῦ διὰ τὸ ἔπαυσμα τὸ λίχνισμα.

Ἀπαρίτητα ἔργαζον δι' τὸ μέγας, τὸ λίχνισμα καὶ
 τὸ μαθητὴς ἔσαν: τὸ Γαβέλι, ὁ Παμπάς, τὸ ἐξέμελλε
 γωρ, τὸ βροντιά (βάρβαρο) τὸ Ἀρμόνι, τὸ Κόσκον
 καὶ τὸ Ἀντίμι. (σελ. 25 καὶ 27. ἑρωτηματολόγιον).

Μέ τὸ Γαβέλι συνεκινεῖται τὸ γκνί ἐπὶ τὸ
 ἡμιόλουδι τὸ λίχνισμα με τὸ Παμπά. Ὅταν τὸ γκνί ἀνελ-
 λάττει ἀπὸ τὰ μεγάλα κομμάτια βίχυν, τὰ Κότσαλα,
 τὸ λίχνισμα συνεκινεῖται με τὸ γωρ, διὰ τὸ ἀσφαλῆ

"Ὁ γέννημα", ὁ καρπὸς συστάς αὐτὸ ἔλκεται ξένῃ οὐσίᾳ (ψιγὴ ἀχυρᾶν, γλοιὸς δάκτυλῶν κ.τ.λ.) τὰ ὅποια ἀνεμιόμηναι αὐτομυκρύνοντο.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λικνίσματος ἂν διήρχετο κατένας ξένος - συγχωρικός - ἀπὸ ἄλλου χειρὸς ἢ ἐυφράδατος ἡμῶν ἢ διερεύνητος γέσις "Μπερεμετλίδια", Διπλὴ ὡς δώδεκα ὁ Θεὸς πολὺ Μπερεμέτ (ἑσδοειά-Πλούτο)

Ὅταν ἐτελείανε ὁ ἀλκνισμός, τὴν ἐκωσταίαν ἡμέραν ἐγένετο τὸ ἀλκνισμὸς τῶ Κοτάρων. Κοτάρια ἐλέγοντο τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶ διακλῶν τὰ ὅποια μετὰ τὸ ἀλκνισμὸς ἐκείνης ἡμέρας παρέμενον μετὰ τοῦ καρποῦ καὶ συνεωφεύοντο ἐξ μὲν ἄλλων.

Διὰ τὸ καθάρισμα τοῦ "γέννηματος" (Γέννημα εἶναι ὁ καρπὸς μετὰ τὸ ἀφρικόνισμά του) ἐκκαθαροῦντο τὸ ἀφρικόνι καὶ τὸ Κόσκον. Ταῦτα ἔσαν διαμάχια καὶ κατεβυβάλλοντο ἐκ τῆς γῆς. Τὰς Περιτρίδας οἱ ὅποιοι ἐπεναισταντο τὰ ἀφρικά χωρὶς καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ματῶν τὰς παρρησίας τοῦ ἀμνίου.

Ὁ "γέννημα", ὁ καρπὸς συστάς (ἢ ἀπὸ τῆς ἀλλοῦ συστάσεως) δὲν "ἔβουβαρίσθοντο", ἀλλ' ὡς ἀπλοῦς δὲν ἐποπονεῖτο μέσα εἰς τοὺς σάμικους πρὸς μεταβολὴν ἐξ ἑοῦ. Ἐπρεπε νὰ διέλθῃ πρῶτον ὁ "ζούμπας", ὁ δειναυτός, νὰ τὸ μετρήσῃ μετὰ τὸ ζνοῖμι (σὺν 29) ἐρωτηματοστον καὶ κατόπιν νὰ μεταφερθῇ εἰς ἑοῦ. Ἄν πολὺ καλὴ καὶ καλὴ τὴν δὲν ἔπνε ἀνίμος γὰρ νὰ λικνισθῇ τὸ λικνί. Κατὰ τὴν δόξαν τοῦ ἡλίου διήρχετο ὁ "ζούμπας", καὶ ἔδρε ἐπ' αὐτὸν ἐξ τὸν δωρὸν τοῦ λικνίου τὴν βραγίδα τοῦ ὥστε νὰ εἶναι κούκλο ἢ ἀκρίσεις λικνίου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τυτῶν. Φυσικὴ τὸ λικνισμὸς ἐγένετο τὴν ἐσομένην.

Τὸ ζνοῖμι, ὁ μετρητής, εἶχε χωρητικότητα 12,5 οὔντζας. Τὸ δέματον, "τὸ δούρ", (τοιαύτης) ὅταν ἐλέγετο κατ' ἀρχὴν

ήτο μέχρι του Α' Παγκοσμίου Πολέμου (1914) 8%.

Αργότερον όμως 1914 ότε ή Τουρκία είχε ν' αυξημένην μεράκις λαήνας λόγω του Πολέμου, ηύξησε τούτο εις 25%.

Τό "γέννημα" μεταφερόμενον ε' τό επί τι υποπεριεχέτο επί άμπαρια. Από τό επί τι αργότερον δά διήρχετο ό ψάλλης (ίφοκάλτης) καί ό άπεσταλμένος του Πουά μά νά αίσθραξουν τό "δίμιο,, τους.

Τό άχυρο έώδους μετετέρετο στον Άχυρύν. Άν όμως δά ήδηχε άχυρύν, ή ήτο μικρός, συνεωφερέετο παρί τό λώνι ή ήχη ή Κώνον κ' έυαγνώτερο μέ βάμμα καί τσαχί. Έγινετο Νοτάς. Από τό νοτά τό χειμάν ό γιωργός μετέφερε μέ Κορίνη άχυρο στά ρώα του.

Τό λάμμα ήτο κυνιδριζόμενος καχμής. Τά τσαχιά έρχε θάμνοι της Περιοχής υπάκουστοι μέ άμμάδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Έπίκουτο άμόρη στό χωράς. Έγινετο ή διαλογή του σπόρου.

Δύο τρεις άνδρες ή γυναίκες περιερχόμενοι τά χωράγια έξήταζον τά σελήδια καί έξ' αυτών επέλεγον τά πλέον μεγάλα καί όρθια βότρυα. Τά βότρυα αυτα δά έλυνισθόν χωριστά καί ούτω δά εξαεραγισθι νέας σπόρος. Η Έργασία αυτή έλέγετο "τραάβηγμα νέου σπόρου"

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

Είς τήν Βαρνίτσαν Κεσάνης παλαιότερον καί ε' τό χαμηλόν μέχρι πρό τινος ήνάωτοντο πυραί ταπεινάς μέν έκείτω 1^η Μαρτίου έντελευταίως δέ ό θάμνος παρουσιάζετο άδενειά τις εωσθηκική καί δακτυφόρος ε' τά ρώα.

Από τήν παραμονήν άμόρη τής 1^{ης} Μαρτίου λαμβάνον χώρα διάφορα ήδημα. Οί μητέρες λαβόν δά τι ημερίαν τής

τόν Μάρτυ. "Μάρτυ, θάρρην καί οἱ υἱοί ἡμεῖς γὰρ νῦν μαυρί-
 βουν. Ὁ Μάρτυς εἶναι ἓνα πολυχρῶμο θρησκείαν ἔχοντάς με
 επιπαραδείσιοι χρώμα τὸ κόκκινο καὶ τὸ ὄσπρ. Ἀπὸ τὸν
 "Μάρτυ," τὸν ἑυρεθῆσαν διὰ ἄκρῳ, ἡ τὸν ἔδωκεν διὰ μαρτύριον ἡ
 τὸ μετὰ τοῦ ὀπίσθιου τοῦ χερσὶ. Ἦτοί με τὸ Μάρτυ διὰ προσελθόν-
 τος ἀπὸ τὸν ἥλιο. Μετὰ τὴν παρελευθίν τὸ μηνὸς Μαρτίου
 ὁ Μάρτυς, ἔρχετο μετὰ ἐξ ἀκρῶν θάλασσας. Ἀρχόντας,
 ἐξώνκρον ἡ νῆα ἔδωκεν ἐν τὸ χιόνι καὶ κόκκινον ἐν
 τῇ γῆτι. Οἱ κοπέλλες ἐπετοῦσαν τὸ ἔχοντάς "Μάρτυ",
 διὰ χιόνι ἡ γὰρ νῦν τὸ πᾶν τὸ χιόνι καὶ οἱ γῆτι τὴν
 προίκα τῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ^ἡ κρᾶτα ἀκόμη (τὴν κρᾶτα) ἔχον
 οἱ προετοιμασίαις γὰρ τὸ ἄσπρ τῆς φωτῆς τοῦ Μάρτυ τῆς
 1^{ης} Μαρτίου. Ἀρμένιοι, ἀρμένιοι, ἀρμένιοι, ἀρμένιοι, ἀρμένιοι.
 πίδι, ἄρματα καὶ πρὶν ἀκόμη ἡ ὁ ἥλιος ἔδωκεν οἱ γῆτι.
 τὴν φωτῆς τοῦ Μάρτυ, γὰρ νῦν τὸν ψῆλον καὶ
 «νῦν τὸν μαυρίβουν ἑμῖν. Πρὶν ἑμῖν (ὁ Μάρτυς)
 προελθὼν νῦν τὸν μαυρίβουν. Πρὶν ἑμῖν, φωνὴς ὡς
 « ὅσον γῆτι » « Καὶ τοῦ χρόνου » Πρὶν ἑμῖν τῆς
 φωτῆς, ἦσαν τὰ κύρια χρωματισμένα. Πάντως τὴν
 γῆτι τὴν πρὶν ἑμῖν ὅσον, ἔδωκεν καὶ μὴν ἔσται γὰρ τὸ
 κατὰ τῆς χρονίας.

Φωτῆς μεθ' ὁ θεραπευτικῆς ἰδιότητες.

Σήμερον κατὰ καιροὺς ὁ Κεννιάτρος τῆς περιοχῆς
 εἰδοποιεῖ ἐν τῇ προτέρῃ τοῖς γεωροῖς-Κεννιάτρος ὡς
 ἐμβολιασμοῦ τῶν γῶν τῶν, ὡς ἐμῖν ἡμέραν καὶ ὡς
 καὶ ἐξ ὡς ἐμῖν ὅσον. Οὕτω ἐμῖν ὡς ἐμῖν ὡς ἐμῖν
 γῶν τῆς περιοχῆς ἐξ τὸν Προμαθωρισμένον ὅσον καὶ
 ἐμῖν τὸ ἐμβολιασμοῦ, κυρίως προηγουμένης ἢ νῦν προηγουμένης
 καὶ ἀδίναι.

Καί παρόμοιον έγινετο επί Βαρνίτσει όταν καί φωσ προσεβλή-
λυντο από φωσφωρίων τινί καί κυρίως από "Ηταλίω", άνδρα κα
καί απέθνησκον μαζικά.

Προσηγγέλλετο ότι θαί γινή άνανκα φωσιās εξ εωρισμένον
τόπον καί χρόνον. Έκει συνευώνοντο όρα καί φωσ του
χωριού, αόσμη καί υγρα άνεμοσφύρας.

Δύο άτομα άνδρες μέ επάνια καί διαφορετικά
ένόκατα ήσαν οι Πρωταγωνισταί. Ούτοι εξέλέγοντο εξ
όρων τω άρχον. Ληψάς εξέλέγοντο οι Μαρτύνης
καί Κλεινός. Οι δύο αὐτοί έμποτον δύο πασσαύς
αυό φοντουκιά, τους έόθιμον επί έδαφος εξ βάθος 25. 30 μ.
καί εξ απόδεικνι ο εις από του άρχου 9, 60 - 1 μ. καί
διά των άνω άκρων των δύο αὐτῶ πασσαύς, τά οποία
άκρα έφερον όνάς, επέρκουσαν ένα τρίτον ξύλο φοντουκιάς
έχον διώδωδιν όρίγόνειον καί αὐτός τους δύο άρχους πιεσάς.
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗΝ
Αὐτός, τό επόθιμον φοντουκιάς, εξ
μέσον του, έφερε οχοινί περικυλισμένο φέ τό δύο άκρα του
οχοινίου ειατέρωδιν του άκρας. Τά δύο άτομα έλκυον
έναντάς τό οχοινίον καί ο όρίγόνειος άξων περιτερέρετο τριπόμινος
επί των δύο άκρων, όσῶς, τῶ κατακυρόσῶ πασσαύς. Λόγω δέ
της βινικαύς καί παρατεταμένης τριβῆς τῶ δύο φοντουκόςῳαν
τά οποία έκει καί εύθλακτα προύκαλεις άνανκα τῶ ξύλῳ.

Όταν ειαύοντο πῆρον τό ξύλῳ εχάσθηκε ο εις ἐκ των Πρωκ-
γωνιστῶν (Μαρτύνης-Κλεινός) ένα κάρβονο ^{επένειον} καί καὶς όρα καί
φωσ διήρχοντο σπληνίον καί έκράββε μέ τό κάρβονο επί άκῃ
του, τό σημείο του σταυροῦ. Έτσι επόθιμον ότι θα
εβώοντο καί φωσ αὐό τῶ άρρώσῳινα.

Τό έόθιμον τῶτο εθαυσε καί γινέται αὐό του 1922.

Ημετέρα νομοσέξ δίν ύψηλα. Αλλος έλέγτο
"φωσ", ενῶ καί πληροφορούμεθα τό αὐό έόθῳ

ἐκτελείται καὶ ἐν τῷ χωρίῳ Πύργου τῶν Λασιόων ἐκτελείται
ἀνατολικῶς ὁρίων - ἔν τῷ ὁποίῳ πρόσφυγες ἡμέραν πορροί
τοῦν εἰς τὸ χωρίον Χαμηλὸν - καὶ ἔχεν τὴν ὀνο-
μασίαν << Διαβολοσυνά >> (βυζ = βυζαί).

Ἡ παρούσα μελέτη ἐγράφη ἐν τῷ χωρίῳ Χαμηλὸν τῶν
ἐπαρχίας Λασιόων Ν. Ροδόπης. Ἐκτερίχθη δὲ ἐν ταῖς Πληρο-
φορίας τῶν: α) Πανταγῆ Κλειάνδρ' ἔτιν 90 ἡμερῶν-κιννο-
τρόφου, γ' δημοτικῶν Λασιόων, πρόσφυγος γεννηθέντος ἐν
~~Κεβέ~~ Βαρνίτσα Κεβάνης καὶ ἑμμοσταδέντος ἐν τῷ χωρίῳ
Χαμηλὸν περὶ τὸ τέλος τοῦ 1922 β) Γκαζίνου Κιμνίνας
ἔτιν 70 ἡμερῶν, δ' δημοτικῶν, γεννηθέντος ἐν Βαρνίτσα
Κεβάνης καὶ ἑμμοσταδέντος ἐν Χαμηλὸν κατὰ Νοέμβριον
1922. γ) Μαλλε Χαρίτων τοῦ τῶν τῶν γεννηθέντος
ἐν Βαρνίτσα καὶ ἑμμοσταδέντος ἐν Χαμηλὸν
κατὰ Νοέμβριον 1922. (ἡλικία γένεσις γ' δημοτικῶν)
Ἡ παρούσα μελέτη ἐγράφη ἐν τῷ χωρίῳ Χαμηλὸν
τῶν Δεκεμβρίου 1969. (20 Δεκ - 31 Δεκ 1969).

Ληρογενὴς: Μιχαὴλ Στέργιος Χιδάδευαρος
χωρ. Χαμηλὸν - ἑλλησάν - Ν. Ροδόπης.

ἔν Χαμηλὸν τῇ 31. Δεκεμβρίου 1969.

ὁ Ληρογενὴς

Χιδάδευαρος

ΜΠΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

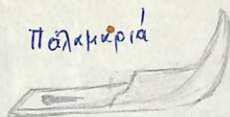
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παλκερία

18

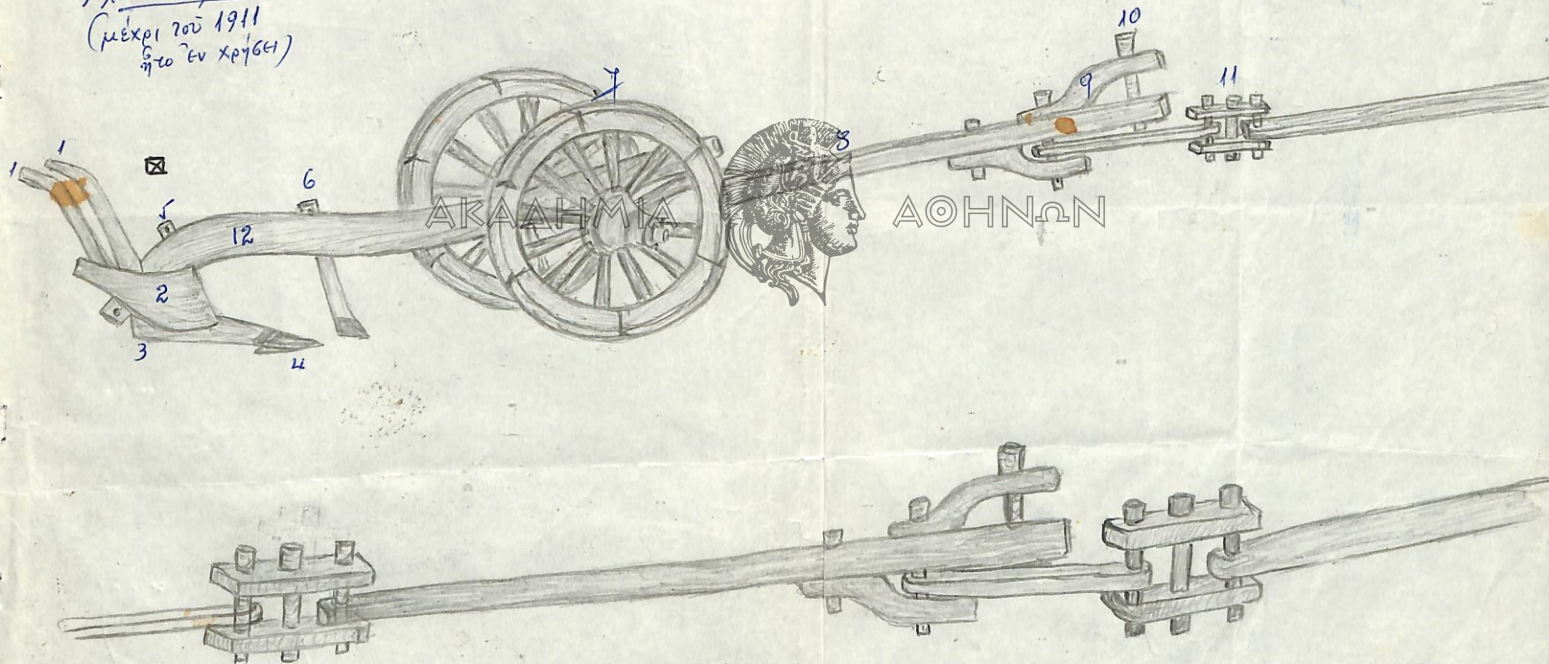

Παλκερία
(θεριώτικο ζεργήτιο)

Ξυλένιου Πλούκι
(μέχρι του 1911
ήτο εν χρήση)

- 1 χειρούλια
- 2 βανί
- 3 νταβάρ
- 4 γυνί
- 5 λιάθη
- 6 Τερέβνα
- 7 Τροχοί

- 8 ξρίς
- 9 Κρούνα
- 10 Γντεντες
- 11 τζαλπαράς (τζαλπαράς)
- 12 Σιαβάρ

Τό πρῶτο βιβλίον ἔκδοτον τό ὁποῖον ἐκρημινώσιν
 ἡ Βαρνίτα τό 1911 (Γερμανίης Προσώβειν) βυρόμενον ἀπό
 4-8 ἰσχυρὰ βόδια. -

Τοῦτο ἐκρηγνυμένο ἔχει μέχρι τοῦ 1923-25. ⁴ ^{οἰκίας} ὅταν ἐξευρέθῃ
τοῦ μικροῦ σιδεροῦ Πλίου (δρα ὀνομαζομένη) τοῦτο ἐμαρτυρεῖται. —

Σιδυρένιο Πλούκι Μεγάλο (1911)

19'
Το μικρό σιδερένιο Πλούκι το οποίο
ἀντικατέστησε το Μεγάλο σιδερένιο Πλούκι 1923

Πλούκι μικρό
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

(1923)

ΑΘΗΝΩΝ

- 1 = Χηρούλια
- 2 = Νιζάρ (Νιζάρ)
- 4 = Μάνα
- 5 = Ζανιδ (ή Γιερό)
- 6 = Σιβάρ
- 7 = Βέρτζ
- 8 = Τροχός
- 9 = Μέρβενες
- 10 = Τσιβγάρ
- 11 = Καμάδες
- 12 = Κρούνα
- 13 = Ίντζευζές

Το μικρό αυτό Πλούκι έχρησιμο-
ποιήθη στην καινούργια Περίοδος (Χερμυόν)
μαζί την Προβρυγιά. Είναι άκρομη
ἐν χρήσει καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ σκληρῶς
ἐδάφους καὶ δι' ἐκχέρσων. —

Ἡ ὡς ἀριθ. 10, 11, 12 ἐξαρτήματα
εἶναι ἐξήρουν ἐνῶ ὅχι τῶν ἄλλων σιδερῶν.

Τὸ ζεύξιμο τῶν βοδιῶν εἰς τὸ ἐξέμνον ἄροτρον (ἀλέτιρ)
(Ἑρώτησις ὑπ' ἀριθ. 1 βελ. 7)

Γιὰ τὸ Ἀλέτιρ (ἐξέμνον ἄροτρον, ὅρα βελ. 4 ὑπ' ἀριθ. βρωτ. 2)
χρησιμοποιεῖται ζῖος μεγαλύτερος ἐκείνου τοῦ βόδιου ἄροτρον, τοῦ
Πλουκίου. Τὸ Ἀλέτιρ χρησιμοποιεῖται γι' εὐλογη ἐδάφη, γι'
δωτέρωκα - διβόλεια - καὶ γι' τὴν ἐπορὰ τοῦ καρποσμοιοῦ τοῦ
βουβαρίου κ.λ.

Τὸ λαβάρ τοῦ ἀλετιρίου φέρει στὸ ἐπίθετον ἄκρον του
μὲν δύο καὶ τοσεῖς τριτάβες. Οἱ τριτάβες εἶναι εἶδος μικρῶν
βρωτῶν μήκους 0,20 μ. ἐκτείνωνται, καὶ ἐκτείνονται ἐντὸς τοῦ ἀρότρου
ὅπου. Αἱ μεταξὺ τῶν ἀροστράβων εἶναι ἀπὸ 0,08 μ. ἕως 0,18 μ.

Οὕτω μὲν οἱ τριτάβες ἐκτείνονται ἢ ἐκτείνονται γὰρ ἐκτείνονται
ἢ γὰρ ἐκτείνονται ἢ ἀποστρέφονται ἀπὸ τοῦ ἀρότρου εἰς τὸ ζῖον.

Οἱ τριτάβες μὲν εἶναι τοῦ ἀρότρου τὸ καὶ τὸ βρωτῶν
ἀκαθάρτων τοῦ ζῖου μὲν τὸ λαβάρ τοῦ ἀλετιρίου τὰ βόδια
ζῶνται καὶ βύρουν ἐπὶ τοῦ ζῖου τὸ ἀλέτιρ.

Τὸ ἔνδεξιον ἐν τῷ βόδι - τὸ τοχυρότερον - πέφκει
πάντοτε μέσα εἰς τὴν αὐλάδα.

Τὸ ζεύξιμο τῶν βοδιῶν εἰς τὸ βόδιον ἄροτρον (τὸ μικρὸ πλουκίον)
(Ἑρώτησις 2 βελ. 7)

(ὅρα σχῆμα: μικρὸ πλουκίον προσκοσμένον ἐπὶ τῆς βελ. 3).

Ἡ βέρρα⁽³⁾ τοῦ πλουκίου φέρει εἰς τὸ ἄκρον εἰδικὸν ἄρσενον.
Τὸ ἄρσενον αὐτὸ βινδύεται μὲν τὸ ἐκτείνον (1). Τὸ ἐκτείνον
εἰς τὸ ἑτέρον ἄκρον του, φέρει κροῖον. Μεταξὺ κροῖου καὶ
τριβηρίου ἔδεται ὁ ζῖος, τὸ μέσον τοῦ ζῖου καὶ μέγιστον
κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε αἱ ὀπαὶ τοῦ ζῖου (μέσον) τῆς κροῖου
καὶ τοῦ τριβηρίου ἐκτείνονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς περικυρῆς ἐκτείνονται
ἐπὶ τῆς ὁποῖα διερχεται ὁ βόδιος, "ἰντεντέρας", καὶ βρωτῶνται.

οὕτω τὸ χρῆμα καὶ διὰ τοῦ πλεονέκτητος καὶ τοῦ πλούτου.
 τὰ βόδια ζῶνται καὶ βύσσει τὸ πλοῦτι τὸ ὅποιον ἔ-
 ἔπαιον χρῆμα κοπιεῖται διὰ δυνάμει ἐξουσίας, ἐκχέρεται γ. γ.
 ἔνδον ἀνιδύεται πρὸς τὸ ἔχεναι τοῦ ἔχοντος.

Ὁ τρόπος αὗτος ἀφορᾷ μόνον τὸ μικρὸν βιθυνένιον πλοῦτι, ὅπου
 εἶναι ἀκόμα ἐν χάριτι καὶ τὸ ὅποιον χρῆμα κοπιεῖται ἀπὸ
 τοῦ 1923 καὶ ὅχι τὸ μέγα, τὸ πρῶτον βιθυνένιον πλοῦτι,
 τὸ ὅποιον ἐπιδεικνύοντο, πλεονέκτητος, ἐν δυνάμει αὐτοῦ τοῦ 1911 ἕως
 ὅτου ἐξουσιάζοντο ἐν τῇ Περσίᾳ τὸν 1922. διὰ τὸ μέγα
 βιθυνένιον πλοῦτι γίνεται λόγος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η Σβάρα στη Βαρνίτσα

-22-

Ένας Κορμός δέντρου πελεγείται κατά μέ τον Μπαρντά (τσέκαρι) κατά τέτοιον τρόπον ώστε να λήβη το σχήμα Όρθογωνίου Τριγώνου με μήκος 1-2 μέτρα. Έν συνεχεία θύονται τρεις τρύπες στις οποίες προεξέρχουν επιδοτούχων τρία ξύλα κατά τρόπον να ενώνονται 6' ένα διπλο. Στο κεντρικό ξύλο τυμπόσαν μία τρύπα και εν αυτή προεξέρχουν άλλο ξύλο κατακόρυφο εν ύψος Πάσσαλου. Ο γερμός στεμνόταν με τα δύο του πόδια σχοιχτά επάνω στον Πεξευρημένο κορμό, που αποτελοῦσε τὴν Σβάρα, και διὰ τὴν μὴν πέση, καὶ ἐκείνη διὰ τὴν ἰσορροπία του, ἔπαιον αὐτὸν ἐπὶ τοῦ κατακόρυφου Πάσσαλου (το Πάσσαλο) καὶ "χαϊντούσε" τὰ πόδια ὅποια ἔβερναν τὴν Σβάρα καὶ ἰσορροπία του (χαϊντούσε).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

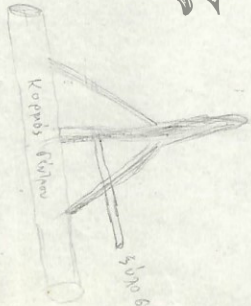

ΑΘΗΝΑΙ

Σβάρα

ἤλθο ἐν χρόνῳ
μέχρι τοῦ 1923.

(ὅτι ὑπάρχει οὐνομολογία)
μὴν αὐτῆς

Εν Βενίτσα ἔσπερναν λαδοῦρι, ἤγα κοκκά, φαυή καὶ
ὀσπριώτα περὶν. Ἡ Περιόχῃ ὅπου καὶ ἀλλοικὸν ἀκέρωθε ἦτο
κυρίας Κηνοποροσίη (μικρὴ γῶα) καὶ ὀσπριώτερο μέρημι.

Ὁρα τὰ ὀσπρια ἔσπερνοντο καὶ μαρμεροῦντο κατ'
ὁμοιον τρόπον. Προσμοῦσαν τὰ χωράκια ποῦ ἦσαν εἰς Μιρτζένι
κατὰ τὸ ἔδαφος ἐκεῖ ἦσαν ῥόνιχο. Μὲ τὸ μέγαρο τὸ ξύκινο
Πηλὸν ὠρηναν τὸ χωράκι κατὰ τὸ Μάκιον τοῦτον ἔκαμαν διὰ
Κουρούν Ἰντζή (ἐπὶ ὄργωτα). Καὶ τὴν Πέρινη τοῦ μαρμεροῦ
τὸ ἔκαμε ὁ ἥσιος. Μὲ τὴν βροχὴν τοῦ φθινοπώρου ἀποροσοῦσε
τὸ ἔκαμε τὸ Κουρούν Ἰντζή. Ἔτι τὸν Μάριο ἦσαν ἔτοιμο
ἀφ' ὅπου τὸ Κουρούν Ἰντζή. Ἐπὶ τὸν Μάριο ἦσαν ἔτοιμο
τὰ ὀσπρια. Λέγοντο δὲ περὶ τὰ διὰ ἀκαποροῦντο καὶ
τὴν γούκα καὶ ἀφ' ὀργωτόν προσηγορεύοντο (ὀργωτόν) τὸ χωράκι
καὶ ἔχοντο ἀγέρ. Ἐν τῇ αὐτῇ ἔκαμαν. Τὸ μαρ.
καὶ ὅταν τὸ λαδοῦρι ἦ φαυή καὶ περὶντα ἔκαμαν τὰ ὀσπ.
τὸν ἀπο τὴν εἰρη, καὶ τὸν ἀποροῦντο μὲν τὸ χωράκι ἔκαμαν
ἀκαποροῦν, ἔβαλαν ἐπὶ τὴν πέτραν τὰ ὀσπρια ἀφ' ὅπου ὁ ἀέρας καὶ
παρέκτειναν ἐκεῖ μέχρις ὅπου ἔκαμαν καὶ καὶ ἀποροῦντο
ἀλλὰ ἔκαμαν τὸ ἀγόνισμα ἢ τὸ κοκκίωμα. Τὸ κοκκίωμα
ἀλλὰ ἔκαμαν τὸ ἀγόνισμα ἢ τὸ κοκκίωμα. Τὸ κοκκίωμα
μυόνταν ὅταν ἦσαν ἤδη τὰ ὀσπρια. Ἐν τῷ ἀγόνισμα ὅταν ἦ
ποσότης ἦτο ἀρκετὴ.

Ἐρωτήσεις 8.

Ἀπὸ τὰ Κηνοποροσίη καὶ ἔσπερναν καὶ μαρμεροῦσαν μόνο
τὸ ῥόνι. (ὀκί & ῥόνι). Τὸ ῥόνι ἐπένειαν καὶ εἰς τὰ Πατρίδα μέχρι
ὀσπρια. Ἡ Λορὴ καὶ ἡ μαρμεροῦντα γίνεται ὅπου καὶ τὸν ὀσπριών.

Λέγοντο δὲ ὀργωτα καὶ εἰς μαρμαὶ κατὰ τὴν φιλοκρίαν.
ἀρχὴ Μαρτίου καὶ κατὰ ἔκαμαν. Ἐπὶ τὸν τοῦτον
γίνεται ἀκαποροῦν ἀκαποροῦν καὶ ἀποροῦνται. Μετὰ τὴν εἰρη
ἀγόνι καὶ ἀγόνι. Τὸ ἀγόνι τὸν εἰρη ἔκαμαν ποσότης.

Θερικός των Δημητριακών
Ερώτησις 3, 4 καὶ 5. 6ε). 14 καὶ 14.

Τὴν Βαρνίτσα Κεβέρης παρτίοντον πρὸ τοῦ 1922 καὶ
ἐπὶ Χαμηλὸν Κομοτινῆς ἡμέρον ὁ θερικός ἐναι καὶ ἀγρῶν
καὶ ἀποδοτικός.

Ὁ θερικός κρατᾷ μέ τὸ δεξιὸν τοῦ χέρι τοῦ ἀριστεροῦ (ἐπὶ
Βαρνίτσα) ἢ τὴν κόβα ἡμέρον (ἐπὶ Χαμηλὸν) καὶ ἐπὶ
ἀριστερὸν φέρει τὴν "Παλαμαριά". Ἡ Παλαμαριά ἐναι
ἐνα εἶδος φυλίνου γαντιοῦ. Φέρει 3 δέσας ῥύπες,
ὅπου μπικίον ἀντιότικως τὴν ^{κατὰ} τὴν ἀκτὴν πρὸ τοῦ
ἀντικειμένου ^{κατὰ} ὁ δέκτης, ὁ μεσικός, ὁ πρῶτος καὶ ὁ μὲν
δύτης. Θερίον γυνῶν ἀνά δύο. Δηλ. ὁ ἑνὺς
ρίχνη δερματὸ καὶ ὁ ἄλλος, ὁ πρῶτος γυνῶν ὁ
ἄνδρας δίνει τὴν δερματὸν. Ὁ Δερματὸς ἐναι ἐκ
εἰσὸς ^{ἐκ} γυνῶν ἢ ὅπου δίνει τὴν δερματὸν. Τινεὶ ἀπὸ
στάχνα. Κόβουν δύο δραχμὰ πρὸ τοῦ κατένα
ἀποτρίβει ἀπὸ 7-8 μαρμῆς μέ στάχνα. Ζωοδοτεῖν
τὴν στάχνα σταυρωτὰ καὶ τὴν βυτρεῖον. Ἔτσι τὰ
δύο δραχμὰ ἐνύδων καὶ ἀποτρίβει ἑνα τὸν Δερματὸν

Μὲ τὸν Δερματὸν δὲ δέξῃ τὸ δερματὸν καὶ δὲ
περιβιχθῇ καλῶς. Ὁ Θερικός ἀγροζήν μέ τὸ
διηλάνι μερικὰ στάχνα (μαρμῆς), τὴν καὶ καὶ τὴν
βυτρεῖν μέ τὸ ἀριστερὸν χέρι βουδούμενας καὶ μέ
αὐτὸ τὴν Παλαμαριά τοῦ ἀριστεροῦ χέρι.

Ὅταν γερμῇ ἡ ἀριστερὴ ἀγροζήν τοῦ γέρῃ
χειρόβαλον καὶ τὸ ἐναποδῇ ἐπὶ τὸν Δερματὸν
πρὸ ἐλπίμασε ἐν τῇ προτέρῃ. Ἦτοι ἡ Τέβερρα
χειρόβαλον (ζυαριές), ἐναι ἀρκετὲς διὰ νὰ γερμῇ
ἐνα δερματὸν. Ἀμέως ὁ πρῶτος ἀνδρας, πρὸν

τα δύο ἄκρα τοῦ δέματός καὶ πατώντας μέ μέ τό
 χροστό ποδὶ τὰ εὐχνα, τὰ περιεφίγη μαρῶν καὶ ἔτσι
 γίνεται τό δέματι.

Δηλ. ὅτι χρυσικοποιούνται ἄλλα βουδγικά πρόσωπα, οὐτε
 γὰρ τό μέγος τῶ χειρόβαλιν, οὐτε γὰρ τό δέματι τοῦ
 δέματι.

ἔχον, ὅτι τὰ εὐχνα καὶ χειρόβαλα καὶς τοποθετοῦνται
 πᾶν τοῦ δέματός γὰρ καὶ ἁποτελέσων ἕνα δέματι, ἔχον
 πρόσοτε τῶ αὐτῶν διώδωναι αἱ κεφαλαί ταν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Θερίζεται
Ερώτησις 5. 647 15.

(Πρό του 1920) -

Ένα τραγούδι του Θερίζου

Νιά (μιά) Βουργαρούχ θέριζε Βουργαρούχ μου
 6' ένα Κουντό υριδάρι να τής μικρούχ μου.
 Ν' όλη μερίζα θέριζε Βουργαρούχ μου
 νηστικά κι' διψασμένη να τής μικρούχ μου
 Ν' έχη λιρπάνι μάλαμα Βουργαρούχ μου
 Παλαμαριά εσσημένια να τής μικρούχ μου.
 Πέντε βμάτια θέριζε Βουργαρούχ μου
 και πήγαινε στουν Άγκιου να τής μικρούχ μου.
 Κρίου νιράω επινε Βουργαρούχ μου
 κι' βιώνουνταν κατάνη να τής μικρούχ μου
 Κι' του φουκάω τ'ε βράχ Βουργαρούχ μου
 'που κατόν βρόν διπασμένη να τής μικρούχ μου
 Αβρόν κατάνη έβραζε Βουργαρούχ μου
 του μόνωτα θέριζε να τής μικρούχ μου.

Κι' ένα ερωτικό.

Ο Θέρους καί η Παχμαρία
 μου του βαρύ λιρπάνι
 Υψηλά την άγανη μου
 και πέρη να τη μαρούν.

Ερώτησις 5(Η) 4675 15.

Το παρακάτω τραγούδι το τραγουδούσαν μαζί την εμπορευτική των
 στο νέο χωριό Χαλκιδών μαζί την διασέτιση 1925-1936:

Κάτου στον κάμπο την Έλαβωνα
 Θέριζ' ο Γιάννος μέ την Περύνα
 στοίχημα βάρανε μέχρι του Γιόμα (Απόγευμα)
 να μην πιούνε νερό
 διψάει ο Γιάννος, διψάει Παχώνα
 το στοίχημα χάσαν μέχρι του Γιόμα.

94'

Πῶς κατασκευάζεται τὸ ἄλγιν εἰς Βυρνίτσα (πρὸς τοῦ 1922)
ἢ εἰς Χαμηλὸν ἢ Ροδόπης μέχρι τοῦ ἔτους 1950

Ἐπιλέγεται ἓνα ἑπίπεδο μέρος. Ἔνεται μὲ γούπα ἐλαφρῆς ἀπὸ πάνω γὰρ νὰ εἴδωμ τὰ διάφορα ὕλικά καὶ τὰ χόρτα. Βρέκειται μὲ ἄφθονο νερό γὰρ νὰ πῇ ὁ χώρος τοῦ ἄλγινου. Μετὰξέεται ξένο χῶμα καὶ ρίχνεται μέσα εἰς τὸ ξυμένο ἄλγιν, ἵνα βελανθῇ τὸ ὀπίω του δὲ εἶναι κατάλληλο. Μόλις ἐλαφρῆς στεγνώσῃ τὸ ἄλγιν τρέβεται τὸ ξένο χῶμα ἐπὶ κοινὰ μὲ τὸ ριβεῖν ὥστε νὰ ῥιγοπεδωθῇ. Ἐν συνεχείᾳ δαμώνεται μὲ παχύ στρώμα ἄχυρου καὶ δι' ἐνὸς κυλίνδρου κυλινδρῶνται. Μετὰ τὸ κυλινδρῶναι τὸ χονδρὸν πῦμα ἄχυρο ποὺ μένει ἀπὸ πάνω δαμώνεται μὲ τὸ φρουναῖν (βουίνα μὲ δίκτυον χόρτα) ἐνῶ τὸ ὕψος πρὸς ἔπεσε ἀπὸ μὲτω κολλᾷ καλῶς πάνω εἰς ἄλγιν καὶ ἀποτελεῖ ἓνα ὅλον μὲ τὸ δαμμένο χῶμα. Ὅταν ξηραίνεται τὸ ἄλγιν ἢ ἐπιφανέσθαι τοῦ εἶναι σκληρὸν, χωρὶς πόρους καὶ μακρὸ ἔτοιμο νὰ δειχθῇ τοῖς δαμάσσει.

Ἡ εἰσισκευή του γὰρ τὸν ἐπόμενον χρόνον (ἔτος) εἶναι ὡς ὅλος. Ἐπαναλαμβάνεται ἢ αὐτὴ ἔργασίη μὲ ὀλιγώτερον ὕψος.

Λεγίς 29. Γεώμετρος 4.-

Νοτιάς είναι ένας βυρρός αχύρου σχήματος κώνου.
 Κοντά στ' αλώνι ἂν θυμῇ μοῖ δὲν ἔχει ὁ γεωργὸς ἀχυρῶνα ἢ
 τοῦ περίβουσε τὸ ἀχυρὸ διὰ νὰ τὸ προφυλάξῃ ἀπὸ τῆς κακο-
 καιρίας τοῦ ἔμανε Νοτιά. Ἄκου τοῦ ἔδιδε σχῆμα κώνου
 τὸ ἔδειπαξε ἐν συνεχείᾳ μετ' ἑξάρμα (κυρινδρισμένες καρχμῆς)
 Ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἑξάρμα ἔρριχνε τσαλιά, εἶδος ἀμαθωτῶν
 θάμνων, γὰρ νὰ τὸ προφυλάξῃ ἀπὸ τὰ ζῶα. Ἦτοί τοι χερμῶ-
 να διὰ τὴν τεχνίωσιν τοῦ ἀχυροῦ πού ἀποδύμευσε ὁ γεωργὸς μέσα
 στὸν ἀχυρῶνα διὰ χρησιμοποίησιν καὶ τὸν Νοτιά του..
 Ὁ Νοτιάς γίνεταί πάντοτε φυσικὸς στὸ ὑγρὸν. —